

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1877.

Andra Kammaren.

N:o 51.

Måndagen den 30 April.

Kl. 7 e. m.

§ 1.

Fortsattes, under Herr vice Talmannens ledning, föredragningen af Särskilda Utskottets för behandling af Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till utskökningslag och i sammanhang dermed erforderliga författningar utlåtande N:o 1 (i samlingen N:o 2), i anledning af samma nådiga proposition.

*Angående
förslag till
utskökningslag-
(Forts.)*

§ 117, som närmast i ordningen förekom, äfvensom § 118.

Godkändes.

§ 119 hade följande lydelse:

“Nu har, då lös egendom blifvit för en borgenärs fordran utmätt, annan borgenär, som derå jemväl vunnit utmätning, påstått bättre förmånsrätt, än utmätningen medför, eller har sådant yrkande, som i 118 § sägs, blifvit af borgenär inom föreskrifven tid framställt: finnes ej full tillgång för borgenärerne och kunna de ej åsämjas, huru medlen skola fördelas; bestämme utmätningensmanen viss tid för medlens fördelning och kalle borgenärerne, så ock, då fråga är om fordran, hvarför utmätning ej skett, gäldenären att med utmätningensmanen å uppgifvet ställe sammanträda för att sin rätt i afseende å fördelningen iakttaga och bevaka. Sådant kallelse skall tre gånger, första gången minst tio dagar före sammanträdet, i allmänna tidningarna införas, der ej alla rättegående annorledes så tidigt underrättas om sammanträdet, att de sjelfva eller genom ombud kunna sig der finna.

Då sammanträde för köpeskillings fördelning erfordras, men utmätningensförrättaren ej är behörig att sådant sammanträde hålla, insände han genast de medel, som fördelas skola, samt protokollet

Angående
förslag till
utsökningslag.
(Forts.)

öfver utmätningen och öfriga till ärendet hörande handlingar till fogden, som derefter vidare förfar på sätt ofvan är stadgad.“

Rörande denna § anförde

Herr Carl Anders Larsson: Jag kan icke rätt förstå stadgandet i denna §. Det ser nemligen ut, som om meningen dermed skulle vara, att, då utmätning hos en person skett, alla de, som hos honom ega fordringar, skulle få anmäla sig hos vederbörande, och få med af det utmätta godset. Men är meningen verkligen sådan, och gäldenären således, så snart utmätning för en fordran hos honom skett, skall vara skyldig att på en gång godtgöra alla sina fordringsegare — hvilket sannolikt högst få gäldenärer förmå — då blir utmätning efter denna lag detsamma som konkurs. Jag undrar, om detta kan vara meningen; men af orden: “så ock, då fråga är om fordran, hvarför utmätning *ej* skett“, tyckes framgå, att äfven innehafvaren af en sådan fordran skulle vid utmätning få med af det utmätta godset, men efter min åsigt bör denne, för hvars fordran utmätning icke skett, icke hafva med köpeskillingen för det utmätta godset att skaffa, utan bör den delas mellan de fordringsegare, för hvilkas fordringar utmätningen blifvit gjord. Är åter den senare åsigten den som i paragrafen afses, är jag nöjd med den, men är det så, att *alla* fordringsegare, utan afseende på om utmätning för deras fordringar skett eller icke, skola på en gång få anmäla sig och erhålla liquid, så fruktar jag, att stadgandet kommer att medföra ett riktigt strypsystem, hvarmed man skall kunna taga lifvet af hvilken gäldenär som helst.

Herr Berg: Den anmärkning, Herr Carl Anders Larsson mot nu föredragna §:n framställt, kan med mera skäl rättas mot den nu gällande lagen i ämnet; och det är just med afseende å det af honom anmärkta förhållandet, som nu ifrågavarande stadgande blifvit föreslaget. I 17 kap. Handelsbalken, som bestämmer borgenärens inbördes förmånsrätt till gäldbunden egendom, stadgas tillika att de der bestämde grunder skola gälla äfven när konkurs icke eger rum. Till följd häraf hafva olika meningar uppstått huru vida, sedan en borgenär vunnit utmätning, andra förmånsrättsegande fordringsegare må, utan att sjelfva hafva fått utmätning, kunna göra anspråk på betalning ur den utmätta egendomen. Denna fråga är i nu föreliggande förslag, så vidt jag kan förstå, på ett tillfredsställande sätt löst. Enligt detsamma fordras, för att kunna göra anspråk på utdelning ur utmätt lösegendom, att man sjelf deri skall hafva för sin fordran vunnit utmätning eller ock ega pant- eller detentionsrätt. Det i 119 § föreskrifna delningsförfarande kommer således ej i fråga i andra fall än då, såsom det der heter, lös egendom blifvit för en borgenärs fordran utmätt, men annan borgenär, som *derå jemväl vunnit utmätning*, påstått bättre förmånsrätt, än utmätningen medför, eller sådant yrkande, som i 118 § sägs, blifvit inom föreskrifven tid framställt, och denna 118 § handlar endast om det fall att borgenär, som, då lös egendom för annans fordran utmätes, *har panträtt* i egendomen, utan att hafva den i handom,

eller ock eger rätt att till säkerhet för sin fordran hålla egendomen kvar, på sådan grund gör anspråk på betalning ur det utmätta. Endast i dessa två fall, nemligen då antingen samma egendom blifvit utmätt för två borgenärer, af hvilka den ene påstår sig ega förmånsrätt framför den andre, eller ock någon säger sig ega panträtt i eller detentionsrätt till det utmätta, får således uppehåll med köpeskillingsliqviden ske. En husvärd, som har rätt att, till säkerhet för utbekommande af hyran, qvarhålla hyresgästens gods, kan således, när utmätning deraf sker, komma och göra sina anspråk gällande. Men någon annan än den, som har utmätning eller sakrätt, har icke någon talan vid utmätningen, äfven om han eljest har förmånsrätt. Hittills har emellertid, såsom jag ofvan antydtt, i denna sak rådt olika åsichter, och det har stundom händt, att tjenstehjon eller andra, som haft tyst förmånsrätt, kommit och velat hindra en utmätning, under förmenande att de hade bättre rätt än den som vunnit utmätningen, men enligt förslaget får något afseende å dylika anspråk ej fästas. Detta framgår tydligen af nu ifrågavarande §, särdeles om den jemföres med föregående stadganden. Sedan nemligen i 71 § bestämmelse meddelats angående de borgenärer, som hafva panträtt i utmätt gods eller rätt att detsamma till säkerhet för sin fordran qvarhålla, heter det vidare i 72 §: "Påstår någon, som ej har sådan rätt, som i 71 § sägs, sig ega förmånsrätt till betalning ur gäldenärs egendom, vare det ej hinder för egendomens utmätande för annan gäld". Man har sålunda nu just velat lösa den fråga, som många gånger varit föremål för tvister, nemligen huru vida någon, som icke har sakrätt i, men annan förmånsrätt till gäldenärs lösa egendom, må kunna hindra densammans utmätning för annan gäld; och då det svar man gifvit på denna fråga synes mig lämpligt och ändamålsenligt, yrkar jag bifall till Utskottets förslag.

Vidare anfördes icke. Kammaren godkände paragrafen.

§§ 120—127.

Blefvo jemväl hvar efter annan godkända.

Dernäst skedde, i enlighet med hvad Kammaren förut beslutit, föredragning af

§ 105, lydande sålunda:

"Häftar egendom, på grund af in-teckning eller enligt 11 Kap. 2 § Jordabalken, för servitut, nyttjanderätt, eller rätt till afkomst eller annan förmån, som åt någon upplåtits att af egendomen utgå; varde egendomen till försäljning utropad med förbehåll om rättighetens bestånd. Finnes härvid att någon, som eger bättre rätt, ej kan ur den bjudna köpeskillingen erhålla full godtgörelse; då skall, derest ej denne samtycker att vid det skedda utropet må förblifva, eller hvad för honom ur köpeskillingen brister genast af rättighetens

Angående
förslag till
utsökningslag.
(Forts.)

innehafvare till auktionsförrättaren erlægges, egendomen utropas å nyo, utan förbehåll om rättighetens bestånd. Stiger köpeskillingen då högre, gälle sista försäljningen; i annat fall stånde vid den första fast.

Vid beräkningen huru vida den först bjudna köpeskillingen förslår åt dem, som ega bättre rätt, skall, med tillämpning af de i 127, 128 och 129 §§ stadgade grunder, hvarje fordran upptagas till det belopp, hvartill den beräknas uppgå den dag, å hvilken enligt 121 § sammanträde för köpeskillingens fördelning skall ega rum.“

Beträffande denna §, vid hvilken reservationer voro anmälda dels af Herr *Berg*, med hvilken Herrar *W. Stråle* och Friherre *Wrede* instämt, och dels af Grefve *Horn*, yttrade

Herr *Berg*: Denna paragraf har af Första Kammaren blifvit återremitterad och ehuru det skäl, som i Första Kammaren föranledt återremissen, icke torde vara fullt tillämpligt här, då 103 § blifvit af Andra Kammaren bifallen, så tror jag likväl, att till följd af den återremiss af 104 §, som denna Kammare beslutit, det äfven är skäl att återremittera denna 105 §, emedan innehållet i paragrafens senare del till äfventyrs torde få uppflyttas till 104 §, i händelse den återremiss af denna paragraf, Kammaren beslutit, skulle föranleda åsyftad ändring. Jag vågar derföre hemställa, att Kammaren måtte återremittera jemväl den nu föredragna paragrafen för att tagas under ompröfning i sammanhang med föregående till Utskottet återremitterade paragraf.

Sedan öfverläggningen härmed förklarats slutad, blef paragrafen till Utskottet återförvisad.

Femte kapitlets öfverskrift föredrogs derefter och godkändes.

Vidare förekom till afgörande § 128, för hvilken Utskottet föreslagit denna lydelse:

“Är någon berättigad att af medel, som till följd af utmätning influtit, erhålla betalning för fordran, som icke är förfallen och derå ränta ej skall gäldas före förfallodagen, varde vid fördelningen fordringen beräknad till det belopp, som, efter en räntefot af fem för hundra om året, utgör fordringens värde å fördelningsdagen. Skall utdelning ske allenast för ränta eller annan dylik fordran, som ej är till kapitalet bestämd, varde fordringen efter samma räntefot uppskattad till sitt kapitalvärde å fördelningsdagen, hvarvid uppskattningen af lifrantas kapitalvärde skall ske med användande af den dödlighets- och lifslängds-tabell för riket, som af vederbörande myndighet sist blifvit utgifven innan denna lag träder i kraft, och skola enahanda grunder jemväl tillämpas vid uppskattning af skadestånd, som, då rätt till afkomst eller annan förmån af fast egendom vid försäljningen gått förlorad, bör, efter ty särskildt stadgadt är, till rättig-

hetens innehafvare ur egendomen utgå och ej annorledes är till beloppet lagligen bestämdt.“

*Angående
förslag till
utsökningslag.
(Forts.)*

Efter paragrafens uppläsning begärdes ordet af

Herr Carl Anders Larsson, som yttrade: Denna paragraf tror jag nästan är överkställbar, hvarföre jag yrkar afslag.

Herr Berg: Jag anhåller endast att få upplysa, att denna paragraf i sjelfva verket endast är en afskrift af hvad som redan finnes i nu gällande lag, nemligen den år 1875 antagna. I händelse den nu föreslagna utsökningslagen kommer att afslås, skulle således i allt fall nu ifrågavarande stadgande komma att qvarstå, churu uti en annan lag.

Herr Carl Anders Larsson: Det är då så mycket större skäl att förkasta denna paragraf. Ty hvarföre här inrymma ett stadgande, som vi redan förut hafva i en annan lag?

Herr Berg: Derföre att den lag, vi fingo år 1875, utfärdades med tydligt tillkännagifvande, att den skulle hafva sin plats i den blifvande nya utsökningslagen, måste således, om den nu icke intages i denna utsökningslag, blifva nödvändigt att, till förekommande af missförstånd, utfärda en särskild lag, som förklarar, att 1875 års lag ännu är gällande.

Sedan Herr *Carl Anders Larsson* tillkännagifvit, att han afstod från sitt yrkande om afslag, förklarades öfverläggningen slutad; och blef derefter den förevarande paragrafen af Kammaren godkänd.

§§ 129—138.

Godkändes.

§ 139 var så lydande:

“Är ej utmätning förrättad och, der lösegendom af annat slag, än i 140 § sägs, tagits i mät, försäljning deraf verkställd inom två månader, sedan kronofogde emottagit de handlingar som i 54 eller 56 § nämnas, och inom en månad sedan stadsfogde sådana handlingar emottagit; svare fogden sjelf för det belopp, hvarför utmätning bort ske, der han ej visar, att borgenär lemnat gäldenär anstånd med betalningen eller att för utmätning eller försäljning mött hinder, som utmätningssmannen ej kunnat förekomma. Möter sådant hinder, bör det, vid äfventyr att det eljest ej må till ursäkt räknas, genast antecknas i den dagbok, som skall af utmätningssmannen hållas.“

Sedan föredragning skett af denna §, anförde

Angående
förslag till
sökningslag.
(Forts.)

Herr Lundberg: I denna § stadgas, att utmätning skall vara förrättad och försäljning af lösegendomen verkställd inom en månad sedan stadsfogde emottagit dom eller utslag och fordringsbevis i hufvudskrift. Men då 40 § af denna lag bestämmer, att försäljning af utmätt egendom icke får ega rum, innan utslaget vunnit laga kraft, och då, enligt 179 §, tiden för öfverklagande af öfverexekutors utslag i de begge nordligaste länen är bestämd till 45 dagar efter utslaget meddelande, torde deraf följa, att hvad som stadgas i den nu föredragna paragrafen icke kan ega tillämpning på ett sådant fall, helst den omständigheten, att ett utslag icke vunnit laga kraft, ej lärer kunna anses som ett sådant inträffadt hinder, som enligt paragrafen bör af stadsfogde genast antecknas i den dagbok, hvilken af honom skall hållas. Stadgandet torde dock kunna tilläggas en annan betydelse, när fråga är om utslag med kortare besvärstid än en månad, då man möjligen kunde anse, att det vore stadsfogdes skyldighet att utlysa auktion, i afvaktan att före densamma diariibevis företeddes vare sig af gäldenären derom, att han öfverklagat utslaget, eller af fordringsegaren, att klagan icke blifvit förd. För sådant fall vore det väl en möjlighet att försäljningen på den stadgade tiden kunde bringas till stånd; och det hade derföre varit önskligt, om denna § blifvit så uppställd, att man deraf kunnat bestämdare finna, hvad skyldighet och betalnings- eller ersättningsansvarighet kunde utmättningsman åligga. Men det lärer väl vara förgäfvets hoppas, att någon redaktionsförändring nu skulle kunna ifrågakomma, till undanrödjande af den olika uppfattning eller det missförstånd, hvartill denna paragraf kan gifva anledning.

Vidare yttrades ej. Paragrafen godkändes.

§§ 140 och 141.

Blefvo äfvenledes godkända.

§ 142.

Denna § innehöll följande stadgande:

“Har utmätning af fast egendom skett, skall utmättningsmannen så skyndsamt vidtaga alla de åtgärder, hvilka på honom ankomma, att egendomens försäljning ej må genom hans vållande fördröjas å landet öfver fyra månader och i stad öfver tre månader från mottagandet af de i 54 och 56 §§ nämnda handlingar.”

Efter det paragrafen blifvit uppläst, lemnades ordet på begäran till

Herr Treffenberg, som yttrade: I 139 § finner man det ansvar, som utmättningsman är underkastad, om han underlåter att inom der stadgad tid verkställa utmätning och, så vidt lösegendom är utmätt, äfven

försälja densamma. Deremot har jag förgäfvat i detta författningsförslag sökt uppleta något rum, som bestämmer ansvar för utmätningssman, i händelse han, då fast egendom är utmätt, underlåter att försälja densamma inom den tid redovisning för ärendet enligt lag skall aflemnas.

Då jag förmodar, att detta icke är någon lucka i författningen, utan att Utskottet nog vetat hvad det gjort, då det i 142 § icke bestämt något ansvar för den underlåtenhet jag nämnt, skulle jag önska, att någon af Utskottets ledamöter och helst dess Herr Ordförande ville nu afgifva en förklaring huru Utskottet tänkt sig detta förhållande; huru vida Utskottet ansett, att i detta fall — i händelse nemligen utmätningssman underlåter att fullgöra sin skyldighet i afseende å försäljning af utmätt fast egendom — utmätningssmannen skall svara endast såsom för tjenstefel i allmänhet eller om han icke jemväl bör hafva skyldighet att ersätta det, hvarför utmätning sökt är, såsom 1835 års författning förmår och hittills blifvit tillämpad.

Det är endast för att få i detta hänseende en autentisk förklaring öfver lagstiftarens mening, som jag ansett mig böra framställa denna anmärkning.

Herr Berg: Med anledning af den ärade talarens yttrande, ansom icke tilltror mig att kunna afgifva någon autentisk förklaring, likväl att få meddela den upplysning, som synes mig framgå af förslaget ordalydelse och sakens egen beskaffenhet.

I 139 § säges, att, derest ej utmätning blifvit verkställd och, der lösegendom af annat slag än i 140 § sägs, tagits i mät, försäljning deraf skett inom viss föreskrifven tid, *svare fogden sjelf för det belopp hvarför utmätning bort ske*, derest ej vissa uppgifna förhållanden förekomma. Det behöfves sålunda icke någon vidare utredning; hans ansvar är tydligt endast derigenom att tiden är förbi.

I den nu förevarande § heter det: "har utmätning af fast egendom skett, skall utmätningssmannen så skyndsamt vidtaga alla de åtgärder, hvilka på honom ankomma, att egendomens försäljning ej må genom hans vållande fördröjas å landet öfver 4 månader och i stad öfver 3 månader från mottagandet af de i 54 och 56 §§ nämnda handlingar". — Der bestämmes icke någon sådan påföljd, som i 139 § sägs. Det framgår sålunda efter min uppfattning häraf tydligt, att försummelsen här bör bedömas såsom ett begånget tjenstefel, och är detta tjenstefel af beskaffenhet, att det föranleder ansvar och ersättningsskyldighet, så skall naturligtvis sådan påföljd tillämpas, men det medför icke ovilkorligen den påföljd, att betala borgenärens fordran, såsom i 139 § för det der afsedda fall stadgas.

Herr Treffenberg: Jag vill icke för tillfället inlåta mig på en undersökning, huru vida den förklaring, som afgifvits af ordföranden i det Särskilda Utskottet, är nöjaktig. Jag vill endast för Kammaren konstatera, att, i den händelse denna § skulle antagas, en förändring verkligen sker i nu gällande lag. Ty Kongl. förordningen den 21 Mars 1835 stadgar i 3 mom.: "är fast egendom utmätt, då skall, med

Angående
förslag till
utsökningslag.
(Forts.)

iakttagande deraf att första auktionen, om egendomen å landet ligger, minst två månader före auktionsförrättningen, men, om den är i stad belägen, minst en månad förut, på redan stadgad sätt, kungöres, och att i öfrigt förfares enligt första och andra punkten i Kongl. förordningen den 18 December 1823, det åligga vederbörande underexekutorer att foga nödiga anstalter till försäljningen, så skyndsamt, att, der mer än en auktion blifver af nöden, äfven den andra auktionen må kunna försiggå, inom sex månader å landet, samt 4 månader i stad, räknade från det domen eller utslaget till kronofogden eller magistraten, i omförmålde ändamål, aflemnas; och besörje de, att hvad af köpeskillingen borgenär tillkommer, hålles honom tillhanda, sist 14 dagar efter köpeskillingens förfallotid, hvilken ej, utan vederbörandes samtycke, må utställas längre fram än en månad efter försäljningsdagen.“

Sedermera stadgas i 4 mom.: “Försummar magistrat eller kronofogde något af hvad nu föreskrifvet är (d. v. s. bland annat, tiden för försäljningen) och kan ej visa, att borgenär lemnat anstånd med betalningen, eller att, oaktadt vidtagna lagliga åtgärder till utmätning och försäljning samt köpeskillingens indrivande, sådana hinder dervid mött, som af magistraten eller kronofogden ej förekommas kunnat, svare då för det, hvarföre utmätning sökt är.“

Häraf är således alldeles tydligt, att, enligt nu gällande stadganden, kommer kronofogde eller magistrat, som försummat att inom den bestämda tiden försälja utmätt fast egendom, att svara för det, som är utmätt. Blir deremot det nya lagförslaget antaget, kommer kronofogden, derest han sölar med försäljningen af utmätt fast egendom, att ansvara endast såsom för tjenstefel i allmänhet, d. v. s. med böter, utan att i tydliga ordalag är stadgad, att han äfven skall svara för det, hvarför utmätning sökt är eller det belopp, hvarå utslaget lyder.

Jag fäster mig icke nu vid huru vida det kan anses med billighet förenligt, att lagens bestämmelser blifva något mildare i detta fall, men säkert är, att lagen nu är strängare. Det kan man icke undgå att inse och erkänna.

Herr Jöns Pehrsson: Jag har svårt att förstå Herr Treffenberg's anmärkning, att man icke skulle kunna göra någon förändring, derföre att bestående lag skulle derigenom upphävas. Jag tror att, om förslaget till utsökningslag blir antaget, derigenom i många fall nu gällande lag ändras. Således kan jag icke finna, att det af Herr Treffenberg anförda skälet har någon betydelse.

Inom Utskottet har jag ansett, att den i denna § bestämda tid, inom hvilken utmätt egendom skall försäljas, vore något för lång och icke medförde all den skyndsamhet, som vore önskvärd, men jag gjorde likväl icke inom Utskottet något påstående. Jag hoppas, att Kammaran bifaller §.

Herr Treffenberg: Jag skall be att få yttra några ord till för att göra för Herr Jöns Pehrsson tydligt, hvarom här är fråga. Enligt nu gällande lag skall kronofogde, i händelse han underlåter

icke blott att i måt taga, utan äfven att försälja . st egendom inom den i lag stadgade tiden, svara för det, hvarför utmätning är sökt, d. v. s. han får betala till fordringsegaren utslaget innehåll. Men om detta lagförslag blir antaget, kan kronofogden, om han blott verkställer utmätningen inom den bestämda tiden, söla med försäljningen huru länge som helst, utan att blifva underkastad någon annan påföljd än att få böta.

För min del anser jag, att 1835 års författning är något för sträng, och jag tror, att det icke alls är obilligt, om någon mildring sker. Men jag anser endast, att Kammaren bör veta hvad Kammaren gör, då den bifaller denna §.

Herr Bergius: Den fråga, som Herr Treffenberg nu väckt, har, så vidt jag kan erinra mig, icke varit föremål för öfverläggning inom Utskottet. Men det synes mig, att, om man genomläser §§ 139 och 142, man bör komma till samma slutsats som Herr Berg. I det i § 139 upptagna fall skall fogden svara för det belopp, hvarför utmätning bort ske, men enligt 142 § skall han endast ansvara för den skada, som genom försummelsen uppkommit. Jag anser för min del äfven, att man i afseende å den försummelse, som omförmäles i 142 §, icke gerna bör ålägga en kronofogde ersättningsskyldighet i vidsträcktare mån än för den uppkomna skadan.

Inom Utskottet anmärkte man, att den ersättningsskyldighet, som 139 § bestämde, vore för sträng, då den innebure skyldighet för fogden att betala hela det belopp, hvarför utmätning bort ske, jemväl för det fall att full tillgång hos gäldenären brustit. Men jag tror, att denna strängare ersättningsskyldighet låter sig försvaras dermed, att det ofta skulle blifva svårt för fordringsegaren att styrka den skada, som uppstår genom sådan försummelse, hvarom 139 § handlar.

Deremot tror jag att giltiga skäl saknas för att ålägga den, som felar mot bestämmelserna i 142 §, så sträng ersättningsskyldighet, som 139 § bestämmer. Jag anhåller derföre om bifall till 142 §, sådan den lyder i Utskottets förslag.

Herr Berg: Jag ber endast att i anledning af Herr Treffenbergs yttrande få fästa uppmärksamheten derpå, att i allmänhet är det ansvar, som drabbar en tjänsteman, hvilken gjort sig skyldig till fel i tjensten, icke endast inskränkt till böter, utan tjänstefelet kan äfven dessutom föranleda till ersättningsskyldighet. Här han genom sitt tjänstefel åstadkommit någon skada, så har han också alltid, för så vidt jag vet, blifvit dömd att ersätta densamma. Skilnaden mellan dessa två §§ — den 139 och den 142 — ligger deruti, att i den förra § är frågan redan afgjord så till vida att, om tiden för utmätning-förrättningens verkställande är förbi, så får fogden sjelf ansvara för fordringsbeloppet, hvaremot i den §, hvarom nu är fråga, det fordras en ytterligare utredning, som visar, att genom tjänstefelet någon skada verkligen uppstått. Har nemligen tjänstefel blifvit begånget, ligger det i sakens natur, att fogden får ersätta den derigenom uppkomna skadan.

Angående
förslag till
utskottingslag.
(Forts.)

Angående
förslag till
utsökningslag.
(Forts.)

Då i frågor sådana som denna ansvaret kan komma att drabba andra än dem, som förrättat utmätningen, har man ansett, att man icke borde sträcka ansvaret längre än till ersättande af den lidna förlusten. Äfven i Kongl. förordningen den 21 Mars 1835 göres skilnad mellan de fall, då utmätning ej skett inom föreskrifven tid och då dröjsmål med försäljning af fast egendom inträffat, ehuru påföljden är densamma för båda fallen.

I det ena fallet heter det: "Å landet skall kronofogde, inom tre månader från den dag, då dom eller utslag, hvarå utmätning följa bör, till honom aflemnas, ej allenast hafva fullgjort sin skyldighet medelst utmätning, utan ock, då lös egendom, som bör säljas, är i mät tagen, hafva verkställt försäljningen deraf samt af försäljningssumman, så långt den förslår, borgenärs fordran betala, derest borgenär om utbekommande af betalningen sig anmäler". Der är således klart, att, så snart den bestämda tiden är förbi, är betalningsskyldigheten för utmätningsförrättaren inne, och någon vidare bevisning behöfves icke. I fråga åter om fast egendom, som blifvit utmätt, heter det: "Är fast egendom utmätt, då skall, med iakttagande deraf att första auktionen, om egendomen å landet ligger, minst två månader före auktionsförrättningen, men, om den är i stad belägen, minst en månad förut, på redan stadgadt sätt, kungöres och att i öfrigt förfaras enligt första och andra punkten i Kongl. förordningen den 18 December 1823, det åligga vederbörande underexekutorer att foga nödiga anstalter till försäljningen så skyndsamt att, der mer än en auktion blifver af nöden, äfven den andra auktionen må kunna försiggå, inom sex månader å landet samt fyra månader i stad, räknade från det domen eller utslaget till kronofogden eller magistraten i omförmälda ändamål aflemnas; och besörje de, att hvad af köpeskillingen borgenär tillkommer, hålles honom tillhanda, sist 14 dagar efter köpeskillingens förfallotid, hvilken ej, utan vederbörandes samtycke, må utställas längre fram än en månad efter försäljningsdagen."

Här är således icke någon viss tid bestämd, efter hvars förlopp borgenären kan komma och säga: "nu är tiden ute; gif mig mina penningar", utan han skall visa, att någon af de uppräknade omständigheterna blifvit af utmätningsförrättaren försummad, innan denne kan åläggas ansvar eller ersättning. Och i detta fall, då utmätning behörigen skett inom föreskrifven tid, men fogden möjligen låtit i afseende å den utmätta fastighetens försäljning någon försummelse komma sig till last, synes fogden icke skäligen böra, till och med om någon skada genom hans försummelse bevisligen icke uppstått, förpligtas till personligt ansvar för borgenärens hela fordran, utan endast kunna åläggas att ersätta den förlust, som genom hans förvällande tillskyndats borgenären.

Herr Carl Anders Larsson: I denna punkt måste jag gifva Herr Treffenberg rätt, ty ingen af oss har tänkt på, att vi genom denna § skulle upphäfva Kongl. förordningen den 21 Mars år 1835 och att, då fogden eller exekutorn i stad icke inom bestämd tid redovisar, så blir han sjelf ändå icke skyldig att betala skulden. Männe

det icke just är sålunda man gjort, att de exekutiva målen aldrig taga slut. Genom bifall till § i dess nuvarande skick skulle man ställa så till, att en exekutor fick afbörda sig sådana embetsfel med några få kronor i böter och sålunda skulle man kunna få exekutionsmålen utdragna och balanserade år efter år. Jag yrkar derföre, att § måtte återremitteras, på det att Utskottet måtte uttryckligen sätta ut, att icke fogden nu mera än förut enligt 1835 års förordning kan undandraga sig ersättningskyldighet.

*Angående
förslag till
utskökningslag.
(Forts.)*

Herr Treffenberg: Jag får säga, att jag icke blifvit öfvertygad af det anförande ordföranden i Särskilda Utskottet nyss haft i fråga om obehöfligheten af att man borde närmare förklara lagförslaget mening. Här är nemligen alldeles oförtydligt uttaladt uti 1835 års Kongl. förordning, att, *ehvad skada sker eller icke*, är kronofogde eller magistratsperson skyldig att tillhandahålla fordringsegaren beloppet, i händelse han såsom utmättningsförrättare icke iakttagit hvad honom i och för utmätningen och försäljningen ålegat.

Jag får bekänna, att det förekommer mig vara rätt kinkigt att alltid bedöma, huru vida någon skada uppkommit eller icke genom utmättningsförrättares uraktlåtenhet att inom stadgad tid vidtaga försäljningsåtgärder. Detta är i många fall alldeles omöjligt att bedöma. Fordringsegaren sjelf vet naturligtvis alltid bäst, hvilken skada, som genom dröjsmålet uppkommit, men för domaren är det icke alltid så lätt att utreda detta.

Jag kommer tillbaka till hvad jag förut yttrat, nemligen att jag anser 1835 års förordning vara alldeles för sträng. Jag tycker det kan vara tillräckligt strängt ansvar, om en sådan försumlig utmättningsman straffas med böter, men ålägges ersättningskyldighet endast i det fall, att genom försummelsen skada uppstått.

Jag önskar likväl att, då man skrifer en ny lag, bör den göras så tydlig att något tvifvel om lagens mening icke kan uppstå, och det är endast detta jag med min anmärkning åsyftat.

Herr Uhr: En talare, Herr Treffenberg, har mot denna § gjort en anmärkning och uttryckt den önskan, att vi borde göra klart för oss hvad vi borde göra, men det oaktadt har han icke sjelf framställt något yrkande.

Af en af Utskottets ledamöter har jag sedermera hört, att denna paragraf, på hvilken Herr Treffenberg nu fäst uppmärksamheten, inom Utskottet icke varit föremål för diskussion, men då det är Utskotten, som i allmänhet hafva att utreda frågorna, innan de för Kamrarna framläggas, anser jag det vara bättre att återförvisa punkten till Utskottet, så att vi må kunna veta, huru vida vi böra bifalla eller afslå densamma, i stället för att här längre diskutera den. Jag yrkar derföre återremiss.

Herr Berg: Mig förefaller det, som om de föregående talarnes betänkligheter härleda sig ifrån någon missuppfattning af den fråga, som nu föreligger. I 139 § stadgas, att, om utmättningsman under-

Angående
förslag till
utsökningslag.
(Forts.)

låter att göra utmätning eller försälja utmätt lös egendom inom den i lagen bestämda tid, så är han, utan vidare, ovilkorligen skyldig att betala hela det belopp, hvarför utmätning bort ske. Endast derföre att han icke gjort utmätning i rätt tid eller, om endast lös egendom blifvit utmätt, densamma försålt, så får han betala borgenären, äfven om han kan bevisa, att gäldenären icke haft någon egendom eller, att den utmäta egendomen icke kunnat svara emot den skuld, för hvilken den blifvit tagen i mät.

Här är likväl en annan fråga. Här har utmätningsmannen gjort utmätning inom bestämd tid; det har dervid blifvit utrönt att ingen lös egendom fans att tillgå, utan endast fast egendom, men det kan möjligen ligga utmätningsmannen till last att han dröjt någon tid med försäljningen af den utmäta fasta egendomen. Nu är frågan: Skall han på grund häraf vara pliktig att betala sjelfva skulden eller blott att ersätta den skada, som må hafva uppkommit derigenom att försäljningen skett för sent? Enligt förslaget skulle det senare blifva följden. Utmätningensmannen komme ej att ovilkorligen vidkännas betalningsskyldighet för hela borgenärens fordran, utan blott ersättning för den skada han åsamkat borgenären, ty det är ju faktiskt utredt, att denne, äfven om han fått vänta något på betalningen, likväl icke gått miste om något af det, som ur egendomen kunnat utfås. Här af betingas den skilnad i ansvarsskyldigheten, som eger rum i detta fall, emot hvad i 139 § stadgas. Underlåter utmätningsmannen helt och hållet att inom föreskrifven tid göra utmätning, kan borgenären derigenom gå förlustig af all betalning, och tages lös egendom i mät, bör genom dennas försäljning inom viss kortare tid full liqvid för borgenärens fordran kunna påräknas. Efter den stadgade tidens utgång måste fogden således betala fordringen, äfven om han skulle kunna visa, att gäldenären icke hade något att betala med, och att således, äfven om utmätning inom bestämd tid skett, borgenären ej kunnat utfå sin fordran.

Har utmätningsmannen deremot gjort utmätning inom stadgad tid och dervid endast fast egendom kunnat tagas i mät, så har ju ingen annan skada skett borgenären, än att han, i stället för fyra månader, möjligen i fem månader eller något längre fått vänta på liqvid. Skall derföre utmätningsmannen vara skyldig att betala hela den fordran, hvarför utmätning skett, äfven om det befines, att egendomen icke lemnar full tillgång till skuldens gäldande? och kan borgenären hafva något giltigt anspråk på ersättning för annat än den skada, som honom verkligen tillfogats? Och då, såsom jag förut erinrat, en utmätningsman, lika väl som hvarje annan tjänsteman, enligt allmän lag, är för begänget tjänstefel underkastad ej allenast straff, utan äfven skyldighet att ersätta uppkommen skada, måtte väl lagen hafva stadgat allt, hvad som i förevarande afseende lämpligt och skäligen är. Det må väl vara, att den nu gällande 1835 års förordning går ännu längre, men om den der stadgade påföljd finnes vara för sträng, icke är det skäl att längre bibehålla den, och enligt min åsigt innefattar det en otillbörlig stränghet, om en utmätningsman, som inom bestämd tid gjort utmätning, skall endast derföre

att han dröjt några veckor med försäljning af en fastighet, utan afseende derå om skada derigenom skett eller ej, vara skyldig att betala hela den skuld, för hvilken utmätning skett. Jag hemställer, om det kan vara Herrarnes mening att nu vilja gifva en sådan utsträckning åt detta ansvarsstadgande, att kronofogden, derföre att han möjligen försummat att låta uppläsa en kungörelse i någon kyrka och derföre måst uppskjuta auktionen, skall betala hela fordringsbeloppet? Jag är öfvertygad att åtminstone den ärade ledamot af Kammaren, som först framställde anmärkning mot denna paragraf, icke önskar, att en sådan tillämpning skall ega rum, och jag hoppas att äfven Kammaren må dela denna åsigt.

Jag yrkar fortfarande bifall till Utskottets förslag.

Herr Carl Anders Larsson: Oaktadt allt hvad Herr Presidenten Berg nu anfört, kan jag dock icke underlåta att hålla med Herr Treffenberg. Det står, så vidt jag kan se, här i paragrafen icke ett enda ord om, att utmätningssmannen skall ersätta den skada som kan uppstå, och ändock är det ju för honom mycket lättare att fullgöra sina skyldigheter nu, då han icke behöfver hålla mer än en auktion.

Det skulle enligt Herr Bergs yttrande kunna hända, att försäljningen fördröjdes, derigenom att en kungörelse icke blifvit uppläst i en kyrka. Detta förefaller mig underligt, då vi likväl beslutat en paragraf, som säger, att sådant icke utgör hinder för försäljning.

Men det kan af det nu föreslagna stadgandet inträffa, att fordringsägaren drabbas af en förlust, som är lika stor som hela hans fordran. Om man nemligen tänker sig in i saken, skall man lätt kunna finna rättigheten häraf. Om nemligen en fordringsägare sjelf har en utmätning på sig och får rubb och stubb af sin egendom utmätt och försäld, derföre att han icke förrän efteråt får de penningar, som han skulle hafva för sin fordran, så gör ju denna fordringsägare genom dröjsmålet med försäljningen lika stor förlust som hela beloppet af den fordran, hvilken utmätningssmannen dröjt med att indriva, och det finnes verkligen intet sätt att ens i penningar uppskatta den skada och förlust, som han derigenom lidit. Men för ett dylikt fall lemnar den här föreslagna lagen den sålunda förorättade ingen godtgörelse, om lagen skulle förändras, såsom Herr Berg yrkar och Utskottet föreslagit, derhän, att det fogdarne nu åliggande betalningsansvar förminskas, och för dem gälle således hädanefters blott den allmänna ansvarsbestämmelsen för uppsåtligt vållande af skada, som finnes införd i strafflagen, men då man nu skall få en ny utsökningsslag, der det heter, att alla stadganden rörande denna sak äro på ett ställe upptagna och sammanförda, och man således borde kunna lita på, att man går fri, om man uppfyller denna lag, tror jag, att en återremiss af paragrafen är behöflig, på det att man må få i den samma klart och tydligt uttryckt, att kronofogde i det hänseende, som här är i fråga, är fri från den betalningsskyldighet, hvilken honom för närvarande åligger.

*Angående
förslag till
utsökningsslag.
(Forts.)*

Angående
förslag till
utsökningslag.
(Forts.)

Herr Berg: Jag är ledsen att den föregående talaren af mitt förra anförande trott sig hafva anledning antaga det jag vore ond; så är emellertid icke förhållandet, men det må ursäktas, om i en sak, der man tror sig hafva rätt, man någon gång söker varmt försvara sin åsigt. Att vara varm är dock långt ifrån att vara ond. Jag respekterar alltid andras öfvertygelse, men anser mig äfven hafva anspråk på att ej blifva misstänkt för att vilja genomdrifva min annorledes än med de skäl, som för densamma af mig anföras. I mitt förra yttrande fäste jag uppmärksamhet på skilnaden deremellan, om ersättningskyldigheten för en utmättningsman bestämmes efter beloppet af den fordran, för hvilken utmätning skett, eller efter den skada, som genom hans försummelse uppstått; och i min tanke är denna skilnad ganska väsentlig. I ena fallet, det som afses i 139 §, kan mycket väl hända att alldeles icke någon skada genom ett dröjsmål uppstått, men endast därför, att utmätning icke inom föreskrifven tid verkstälts, får utmättningsman betala fordringsegaren hela det belopp, hvarför utmätning var sökt, ändå att han kan visa att, äfven om utmätning i laga tid skett, någon tillgång till gäldens betäckande icke funnits. Der är det således ej *skadan* som utmättningsmannen får ersätta, utan han får på sätt och vis ikläda sig borgensansvarighet för fordringen. I de fall åter som afses i den nu föredragna 142 §, eller då det gäller dröjsmål med försäljning af utmätt fastighet, der har utmätning inom föreskrifven tid egt rum, det har sålunda blifvit konstateradt, hvilka tillgångar funnos till gäldande af skulden, och i och med detsamma i hvad mån fordringsegaren kunde hafva att påräkna betalning. Om utmättningsmannen derefter dröjer något med försäljningen af den utmätta egendomen och till äfventyrs genom detta dröjsmål någon skada uppkommer, måste han väl ej såsom i förra fallet betala hela fordringen, men ersätta den skada, som han genom sin försummelse vållat, efter de grunder som i allmänna lagen stadgas. Någon uttrycklig bestämmelse härom har ej i utsökningslagen ansetts nödig, ty man kan väl ej begära att i hvarje särskild lag skall föreskrifvas hvad som följer af sig sjelf, eller att, om en tjänsteman begär ett brott eller en försummelse, skall han vara skyldig att ersätta den derigenom uppkomna skada. Derom stadgas i 6 kap. 1 § strafflagen, der det heter: "skada som någon genom brott annan tillfogar skall af den brottslige gäldas, ehvad brottet skedde med uppsåt eller af vållande". Denna allmänna regel gäller äfven för tjänstemän. Om således en tjänsteman genom någon sin försummelse, som i 25 kapitlet strafflagen kallas brott, ehvad den må hafva tillkommit af uppsåt eller vållande, åstadkommit skada, så är han skyldig ersätta denna skada, och detta gäller äfven för det fall, hvarom i nu föredragna 142 § talas.

I fråga åter om det särskilda fall som afses i 139 § är det icke nog med att han får ersätta skadan, ty det kan hända att ingen skada uppstått, men han får i alla händelser betala fordringsegaren det belopp, hvarför utmätning blifvit sökt. Detta är skilnaden.

Genom en återremiss anser jag derföre icke annat skulle vinnas, än att paragrafen finge ett tillägg af innehåll att, i händelse af underlåten-

het att inom föreskrifven tid verkställa försäljningen, åligger utmätningssmannen att ersätta den derigenom uppkomna skada efter ty i allmänna lagen stadgas.

Då jag emellertid anser olämpligt att i en speciallag införa ett dylikt stadgande, tillåter jag mig hemställa om bifall till den föredragna §.

Herr Bergius: Om Kammaren på grund af den diskussion, som nu egt rum, återremitterade förevarande paragraf, tror jag, att Utskottet skulle blifva tveksamt om hvad det borde göra. Det torde därför vara nödvändigt, att Kammaren, om den beslutar sig för en återremiss, på samma gång uttalar hvad den åsyftar dermed. Är meningen den, att för de förseelser, som i denna paragraf omförmälas, lika vidsträckt ersättningsskyldighet skall stadgas, som för förseelser enligt 139 §, då kan en återremiss hafva skäl för sig, men eljest icke. Den talare, som först yttrade sig, nemligen Herr Treffenberg, vet lika väl som jag, att om en embets- eller tjänsteman begår någon felaktighet, för hvilken han ådömes ansvar, han äfven, på sätt den näst föregående talaren utvecklade, dömes skyldig att ersätta den skada, som genom hans origtiga förfarande kan hafva uppstått. Om nu denna 142 § stode alldeles enstaka och 139 § icke funnes till, så vore det ju alldeles gifvet, att, om utmätningssmannen gjorde sig skyldig till en sådan försummelse, som i 142 § omförmäles, han icke blott vore underkastad ansvar därför, utan äfven skyldig att ersätta den skada, som genom hans försummelse uppkommit. Skall därför en återremiss ske, måste det vara i syfte att för förseelser mot denna paragraf stadgas samma ersättningspåföljd, som för förseelser mot 139 §. På de skäl, som en annan talare förut närmare utvecklat, anser jag emellertid den i sist nämnda paragraf stadgade påföljd vara alltför sträng för att i de fall, hvarom 142 § handlar, böra kunna tillämpas, och på grund häraf får jag fortfarande påyrka bifall till Utskottets förslag.

Herr Magnus Andersson: Så vida icke Kammaren fruktar för, att arbete kommer att saknas under den återstående delen af riksdagen, kan jag icke finna något skäl, hvarföre återremiss af denna paragraf skall ega rum. Såsom suppleant i det Utskott, hvilket haft sig uppdraget att behandla detta lagförslag, och der närvarande hela tiden, kan jag intyga, att icke något förhastadt beslut fattats inom Utskottet. Herr Uhr yttrade visserligen, det han trodde, att förevarande paragraf icke blifvit nog pröfvad af Utskottets ledamöter, och att därför en återremiss af densamma icke kunde skada. Detta påstående måste jag likväl bestrida och på samma gång vill jag nämna, att, då Utskottet icke fann sig kunna sätta något bättre i stället för hvad i den Kongl. propositionen blifvit föreslaget, Utskottet ansåg sig böra godkänna detsamma. Så var äfven förhållandet med denna paragraf, och jag får därför på det allvarligaste hemställa, att Kammaren godkänner densamma. Ty med en återremiss vore ingenting vunnet, då något bättre icke kan sättas i stället.

*Angående
förslag till
utsökningslag.
(Forts.)*

Angående
förslag till
utsökningslag.
(Forts.)

Herr Treffenberg: Jag skall endast bedja att få tillägga, att, efter den förklaring den ärade ordföranden i Utskottet nu senast afgifvit, eller att utmätningsmannen i det ena fallet skall ansvara för fordringens hela belopp och i det andra endast för den skada, som genom hans försummelse kan hafva uppkommit, jag är fullkomligt nöjd med denna förklaring. Det är för öfrigt så långt ifrån, att någon meningsskiljaktighet i denna fråga förefinnes emellan mig och Utskottets ordförande, att jag tvärtom i sak står på alldeles samma ståndpunkt som han. Hvad jag emellertid velat framhålla, är det, att, om nu gällande bestämmelser skulle tillämpas på det fall, som uti förevarande paragraf afses, påföljden blefve helt annan och strängare än som här blifvit föreslaget. För min del anser jag denna förändring vara fullkomligt billig. Något särskildt yrkande har jag icke heller ämnat göra, utan har endast velat, att frågan skulle ställas på det klara, och efter de upplysningar, som jag nu erhållit, är jag som sagdt, fullkomligt nöjd.

Öfverläggningen var slutad. Sedan propositioner gifvits så väl på bifall som återremiss, blef den förevarande paragrafen af Kammaren godkänd.

§§ 143 och 144 äfvensom sjetten kapitlens öfverskrift samt §§ 145—152 föredrogos hvar för sig och godkändes.

För § 153 var följande lydelse föreslagen:

“Är fara för handen, att gäldenär begifver sig från riket utan att efterlemnna känd egendom, som mot gälden svarar, eller att någon, som häftar i skuld för hushyra, kost, skeppslega eller annat dylikt, afviker från orten, utan att borgenären har säkerhet i qvarlemnadt gods; då ege öfverexekutor förbjuda gäldenären att afresa från orten, innan han gjort rätt för sig; dock må sådant reseförbud ej gälla för längre tid än sex veckor. Öfverträdes förbudet, varde gäldenären återhemtad och, der borgenär det äskar, i häkte insatt under den tid förbudet gäller.“

Rörande detta förslag anförde

Herr Philipsson: Gällande lag stadgar uti 8 kap. 11 § Utsökningsbalken: “Nu vill någon resa från orten, som skyldig är för kost, hushyra, skeppslega, eller annat slikt; hafve borgenär våld att behålla gods hans till sin säkerhet. Räcker ej godset till, då må Konungens Befallningshafvande förbjuda honom, att resa från orten, innan han sin borgenär förnöjt hafver, eller, der jäf i saken är, fullmäktig och borgen för sig stält: lyder han det ej; gånge derom, som i 1 kap. 9 § sagdt är.” Och sistnämnda lagrum lyder sålunda: “Konungens Befallningshafvandes bud i embetets ärender bör hvar och en lyda: och ege han makt, der han skäl finner, att lägga vite före, eller låta den, som tredskas, till sig hemta, eller förbjuda att resa från orten. Reser han ändå bort; varde hemtad åter, och böte tjugu daler. I dessa och

*Angående
förslag till
utsökningslag.
(Forts.)*

dylika fall, räckte den ene Konungens Befallningshafvande den andre handen: gör han det ej; stånde derföre till ansvar.“ Herrarne torde häraf finna, att det på den tiden icke var så farligt att bryta emot ett reseförbud, ty straffet var då endast 20 dalers böter. Uti 5 § af Kongl. förordningen angående förändrade stadganden rörande bysättning den 10 Juni 1841 bestämdes åter: “Nu söker borgenär förbud å gäldenär att resa ur stad eller från den ort, der han vistas, innan han å borgenärs lagsökning svarat eller rätt för sig gjort; är anledning att befara det gäldenär viker undan, eller pröfvar Konungens Befallningshafvande nödigt, att han muntligen höras skall, då må slikt förbud ej vägras. Reser gäldenär ändock bort, varde återhemtad och, der borgenär det äskar, bysatt.“ Men en ny förordning, angående förändrade föreskrifter i fråga om bysättning utkom sedermera den 1 Maj 1868, i öfverensstämmelse hvarmed bysättning skulle få ega rum i det fall, att gäldenär vid utmätning saknade full tillgång till gälds betalning och icke med ed styrkte, det han icke egde annan tillgång. Och vidare heter det i samma Kongl. förordning: “Ej må, utom i de fall, hvilka i 22 och 29 §§ konkurslagen nämnde äro, gäldenär bysättas i annan ordning än nu sagd är eller hållas längre tid än sex veckor i bysättningshäkte.“ Så vidt jag kan finna, har genom detta stadgande 5 § i 1841 års förordning blifvit upphäfd; men icke desto mindre föreslås nu i den föredragna paragrafen en återgång till denna samma 1841 års förordning. Jag kan för min del icke finna ett sådant förslag välgrundadt. Det är icke förenadt med någon synnerlig svårighet att få ett reseförbud utverkadt. Ofta kan det meddelas af en ung tjänsteman och må hända icke alltid med behörig urskilning och varsamhet. Och vidare måste jag fästa uppmärksamheten på, att, då i den förut gällande lagstiftningen man emot öfverträdelse af reseförbud endast begagnade sig af bysättning, så har man i den nya lagen, sedan bysättningstvånget blifvit afskaffadt, gått mycket längre, i det att man nemligen föreslår, att gäldenär, som bryter emot reseförbud, skall insättas i häkte. Och detta förefaller mig vara högst betänkligt. “Ej må den, som för gäld bysättes, i nesligt fängelse hållas“, stadgas i utsökningsbalkens 8 kap. § 13, och uppdrages derigenom en bestämd skilnad emellan bysättningshäkte och vanligt häkte. Denna skilnad är deremot icke iakttagen i det föreliggande förslaget. Vid föregående riksdagar har varit fråga om att utsträcka förordningens om nya strafflagens införande stadganden om häktning derhän, att de kunde tillämpas äfven på en del fridsbrott; men vi veta alla, hvilket stort motstånd förslagen i sådant syfte rönt. Bör då icke med ännu större skäl ett sådant förslag röna motstånd, hvarigenom en gäldenär, som icke gör sig skyldig till annan förseelse än öfverträdelse af reseförbud, skulle kunna inmanas i allmänt eller, som nu gällande lag kallar det, “nesligt“ häkte.

Det är i den nu föredragna paragrafen första gången, som föreskriften om häktning förekommer i förslaget till den nya lagen, och jag har derföre ansett mig skyldig att här uttala min invändning deremot. Allra minst har jag kunnat lemna oanmärkt, att man uti denna paragraf gått tillbaka till en författning, som nu under nio års

Angående
förslag till
utsökningslag.
(Forts.)

tid varit upphäfd. Jag anhåller om återremiss af paragrafen, på det att de af mig framställda anmärkningar måtte komma under Utskottets pröfning.

Herr Berg: Jag vill alldeles icke ingå i något bemötande af den förre talarens uppgifter om hvad nu gällande lag uti ifrågavarande hänseende innehåller. Jag ber endast, att Herrarne täcktes taga i öfvervägande hvad det nu framlagda förslaget stadgar. Ingen af oss lärer väl vara främmande för de senare tidernas sorgliga erfarenhet derutinnan, att personer, som häfta i skuld, begifva sig af till främmande land utan att betala sina skulder i det land, hvilket de sålunda lemna. Derigenom har det gamla reseförbudet fått en helt annan betydelse än det förut hade. Det finnes ju för den, som icke erhållit ett utslag, hvilket kan verkställas på den, som är på väg att emigrera och må hända redan köpt sig biljett till öfverfarten, ingen annan möjlighet för utsigten att för sin fordran blifva godtgjord än att erhålla ett reseförbud. Om nu detta förbud skulle kunna öfverträdas utan annan påföljd än den i 1 kap. 9 § Utsökningsbalken stadgade, eller 20 dalers böter, hvilken påföljd naturligen icke kan ådömas någon annan än den, som finnes kvar i landet, skulle ju hela stadgandet om rättighet att erhålla förbud för en gäldenär att resa utrikes vara af ingen eller ganska ringa betydelse. Vill man vinna något i detta afseende, måste man väl gifva öfverexekutor makt att verkligen kunna hindra gäldenären från att resa. Kan man enligt lag förbjuda honom att lemna riket, men han det oaktadt reser och således visar att han åsidosätter lagens bud, skall väl lagen bereda möjlighet att göra sig åtlydd genom att sätta den trotsande på ett ställe, derifrån han icke vidare kan afvika. Ty om jag också hemtar honom åter — hvilket icke kan ske utan betydligt besvär och stora kostnader — och får honom dömd att betala 20 daler, men han sedermera åter kan begifva sig af, ser jag icke, hvartill stadgandet om reseförbud egentligen skall tjena. Då öfverexekutor säger till någon: "du *får* icke resa", bör väl denne senare, om han det oaktadt begifver sig bort, kunna sättas inom lås och bom. för att urståndssättas att vidare trotsa lagens bud. Ehuru således det nu föreslagna stadgandet må hända icke öfverensstämmer med nu gällande lag, vill jag dock påstå, att det öfverensstämmer med hvad nuvarande behof kräfver och yrkar på denna grund bifall till paragrafen.

Herr Philipsson: Utskottets ärade ordförande har med mycken värma försvarat den föredragna paragrafen och dervid påpekat förhållandet med personer, som bryta emot reseförbud genom att begifva sig till utrikes ort. Jag ber att härvid få erinra, att med afseende å sådana lärer väl stadgandet icke få någon allmannare tillämpning, ty har en person trots reseförbud begifvit sig till Amerika, så lärer han väl icke blifva återhemtad. Men paragrafen talar nu icke allenast om utrikes resa, utan äfven om sådana fall, der någon, "som hättar i skuld för hushyra, kost, skeppslega eller annat dylikt", *afviker från orten*. Följaktligen kan detta lagens bud tillämpas på personer som resa *inom* riket. I den hittills gällande utsökningsbalken stadgas, att

“den person ej må för gäld bysättas eller qvarhållas, som gods i riket eger, deraf han gälda och rätt göra kan.“ Men sådant har man icke i det nya lagförslaget frågat efter.

*Angående
förslag till
utsökningslag.
(Forts.)*

Den ärade ordföranden förklarade äfven, det han icke ville bestrida, att den föredragna paragrafen utgör en förändring af hittills i ämnet gällande lag. Jag tror dock icke, att reseförbudet är af sådan betydelse, att man angående detsamma behöfver ändra gällande lag och allra minst att man dervid bort skärpa hittills gällande föreskrifter till den grad, som här skett. Likasom lagen i fråga om bysättningsstvänet innehåller bestämmelser, såsom till exempel om bysättnings verkställande på borgenärens bekostnad, hvilka innebära en bestämd skilnad emellan bysättningsfängelse och fängelse på grund af brott, så tror jag, att man äfven i förevarande fall borde kunna påfinna något annat stadgande, i liknande syfte. Här heter det nu i förslaget, att gälde-nären skall inmanas i häkte icke ovilkorligt på grund af lagens bud, utan endast vilkorligt “der borgenär det äskar.“ Kan det vara lämpligt att låta verkställandet af en häktningsåtgärd vara beroende af borgenärs godfinnande!

Jag vidhåller mitt yrkande om återremiss.

Herr Magnus Andersson: Det torde väl vara alldeles klart, att den §, som här föreligger, icke är skriven för ärligt folk, och att man således icke behöfver frukta för, att den kommer att skada någon, som handlar rätt, utan att meningen är att förhindra menniskor, som icke vilja vara ärliga mot sina kreditorer, från att lemna landet. I närvarande tid, då vi se, huruledes det ena bedrägeriet följer på det andra och huru den ene efter den andre reser utrikes samt lemnar sina oordnade handlingar och intrasslade affärer efter sig, vet jag icke, hvartill det skall tjena att lägga hyende under lasten på sådant folk. För min del kan jag icke finna något skäl dertill, utan yrkar paragrafens godkännande.

Härmed var öfverläggningen slutad. Propositioner gäfvos enligt de gjorda yrkandena, hvarefter paragrafen af Kammaren godkändes.

§§ 154—159.

Blefvo jemväl godkända.

§ 160 var så lydande:

“Ansökning om qvarstad, förbud eller annan handräckning skall göras skriftligen. Ej må ansökningen bifallas innan tillfälle att derå svara blifvit vederparten lemnadt; finner öfverexekutor saken sådan, att den dylikt uppskof ej tåla kan, ege han att den äskade åtgärden bevilja tills vidare, och intill dess annorledes förordnad varder, dock icke i det fall, hvarom i 158 § sägs.“

Angående.
förslag till
utsökningslag.
(Forts.)

Beträffande denna § yttrade

Herr Treffenberg: Jag skall blott anhålla att få å nyo ställa en fråga till Utskottets här närvarande förnämste representant, eller dess ordförande. I den gamla lagkomiténs och lagberedningens förslag till utsökningsbalk meddelas under 2 kapitlet bestämmelser om behandlingen af utsökningsmål och klagan öfver utmätningsmäns åtgärder, och derefter ansågo desse gamle lagfarne män nödigt tillägga en paragraf, den 17:de, af följande lydelse: "Vill man, i andra fall, än nu sagde äro, söka handräckning hos Konungens Befallningshafvande; äge ock sitt ärende muntligen eller skriftligen föreställa; och der någon öfver det ärende höras skall, förordne Konungens Befallningshafvande, huru det ske må."

Nu är, som vi veta, förhållandet det, att Konungens Befallningshafvande hittills lemnat handräckning i en mängd andra fall, än de i utsökningsbalken uttryckligt uppräknade. Detta har skett med stöd af denna *jus consuetudinarium*, som har sin grund i de stadganden, som förekomma dels i 1 kap. § 1 af nu gällande utsökningsbalk och dels i 5 kap:s sista § af samma balk. På förra stället heter det: "Konungens Befallningshafvande skall alla utsökningsmål med flit och omsorg sköta och ingen rik eller fattig i sin rätt uppehålla eller hjälplös lemna." Nu är visserligen min tro, att lagstiftaren här icke afsett andra mål än rena utsökningsmål och velat ålägga Konungens Befallningshafvande att sköta dessa mål med flit och omsorg och ingen hjälplös lemna, likasom det ock är min tro beträffande stadgandet i 11 § af 5 kap. samma balk, som lyder: "Är annat, som fullgöras bör; må Konungens Befallningshafvande, genom vite, eller häkte, hålla den dertill, som tredskas, allt som saken är till", att här icke är fråga om "annat", än de fall, då domstolen ålagt någon person, juridisk eller enskild, att fullgöra något, och att, om denne person tredskas, Konungens Befallningshafvande då har makt att hålla honom dertill genom vite eller häkte. Men på denna basis har under tidernas lopp utbildat sig den praxis, att Konungens Befallningshafvande till stor fromma för dem det vederbort lemnat handräckning till likt och olikt. Hvar och en, som varit i tillfälle att taga kännedom om de diariier, som hos Konungens Befallningshafvande föras, har också sett de oändligt mångskiftande ärenden, i hvilka handräckning lemnats. Ofta är förhållandet det, att den, som sökes, lemnar obestriddt det påstående, som göres, och då anser Konungens Befallningshafvande sig böra lemna handräckning. Ofta åter, då vederparten bestridit ansökningen fastän på ogiltiga grunder, har Konungens Befallningshafvande ändå och i de fall, då lagen varit klar, lemnat handräckning, hvilken åtgärd dock, i händelse den öfverklagats, ofta blifvit upphäfd. När nu i den föredragna paragrafen står: "Ansökning om qvarstad, förbud eller *annan handräckning* skall göras skriftligen", så vore det min mening att få veta, huru vida med orden "annan handräckning" ej menas annat, än någon af de särskilda arter af handräckning, hvilka förut blifvit i kapitlet omnämnda. Det är efter min uppfattning af mycken vigt att få denna saken på det klara, så att man må veta om samma för-

hållande får fortgå, som hittills egt rum. Jag för min del anser det vara alldeles nödvändigt att till detta kapitel göra ett tillägg af ungefär samma lydelse, som den omnämnda § har i den gamla lagkomiténs och gamla lagberedningens förslag eller sålunda: "vill man i andra fall" etc.

Jag inskränker mig för närvarande till en anhållan om att få upplysning i det afseende jag omnämnt. I händelse denna upplysning icke lemnas, skall jag anhålla om ordet å nyo, för att i sådant fall yrka återremiss i det syfte, att få paragrafen ändrad i den rigtning, jag nu antyddt.

Herr Berg: Eftersom jag blifvit interPELLERAD, skall jag anhålla att få ytra några ord till Utskottets försvar, men får på samma gång bekänna, att detta försvar grundat sig på *min enskilda* uppfattning, samt att, enligt denna, jag lägger mycken vikt dervid, att Konungens Befallningshafvandes liksom andra embetsmäns myndighet varder behörigen begränsad. En sådan bestämmelse, som den ärade interpellanten synes åsyfta, enligt hvilken *allt*, hvad som begäres hos Konungens Befallningshafvande, skall Konungens Befallningshafvande äfven vara berättigad att bevilja, anser jag för min del vara allt för vidt omfattande. Jag tror derföre det vara nödvändigt, att lagen uppdrager en viss gräns, inom hvilken Konungens Befallningshafvandes myndighet närmare bestämmes. Nu eger Konungens Befallningshafvande att meddela handräckning i olika rigtningar, nemligen dels såsom öfverexekutor i utsökningsmål och dels såsom polismyndighet. Genom nu förevarande lag kan naturligen icke göras någon inskränkning i den myndighet, Konungens Befallningshafvande i det senare hänseendet utöfvar, men i afseende på handhafvandet af civila utsökningsmål måste jag bekänna, att jag anser såsom ett önskningsmål, att gränsen för Konungens Befallningshafvandes eller öfverexekutors myndighet noga bestämmes. Att nu åter upptaga ett stadgande, sådant som den förre talaren föreslog, utan någon närmare begränsning befarar jag skulle leda derhän, att Konungens Befallningshafvande deraf kunde taga sig anledning att meddela handräckning angående snart sagdt hvad som helst och i vida mer utsträckt omfattning än med detta stadgande varit afsedt, men följderna häraf skulle sannolikt blifva, hvad hittills icke sällan egt rum, att mången handräckning, som af Konungens Befallningshafvande blifvit beviljad, komme, om den samma öfverklagas, att af högre myndighet blifva undanröjd eller ändrad.

Kan den ärade talaren uppge några andra fall, än de i detta kapitel omnämnda, i afseende å hvilka Konungens Befallningshafvande må ega rätt att med handräckningsåtgärder ingripa, så skall jag icke motsätta mig en återremiss i det af honom angifna syfte. Men att göra makten så obegränsad, att Konungens Befallningshafvande kan upptaga till pröfning hvilket ärende som helst, är något, som jag icke kan gilla.

Herr Treffenberg: Då äfven jag i min ordning blifvit interPELLERAD att uppgifva något fall, utöfver de i förslaget förutsedda, för hvil

Angående
förslag till
utsökningslag.
(Forts.)

Angående
förslag till
sökningslag.
(Forts.)

ket det vore nödvändigt att hafva bestämdt i lagen att och huru Konungens Befallningshafvande finge lemna sökt handräckning, så skall jag anhålla att få hänvisa t. ex. till 12 kap. 1 § Handelsbalken, hvarest förekommer den gamla bestämmelsen om inlagsfä: "lägger man in hos annan i förvar guld, silfver, penningar eller annat löst gods; lägge in med vittnen eller tage bref derå"; så lyder lagens bestämmelse i detta fall. Det är, såsom vi veta, sällan som man förfar på detta omständliga sätt. Det händer ofta, att en person, som står i begrepp att företaga en resa, lemnar i förvar hos sin granne någon sin tillhörighet, qvickt eller dödt; han tar icke vittnen med sig och fordrar icke heller qvitto. När han sedan kommer hem och vill ha sitt gods åter, kan det hända, att grannen vägrar utlemna det. Egaren går då till Konungens Befallningshafvande och säger: "så och så är det; N. N. har under min bortovaro haft min häst i förvar, men vägrar nu att utlemna den, och jag anhåller derföre att genom Konungens Befallningshafvande komma i besittning af min egendom." Nu kan man tänka sig två fall, antingen att N. N. uteblir med svar, och då skulle egentligen Konungens Befallningshafvande, om han ville vara riktig formalist, icke taga upp frågan till pröfning, emedan det icke tillkommer Konungens Befallningshafvande att med den samma taga befattning, eller ock kommer N. N. med svar och erkänner rigtigheten af det af sökandet uppgifna förhållandet, men invänder, att han icke törs återlemna hästen, emedan hans hustru icke vill det. Enligt den nu föreliggande lagen, sådan som Herr Berg vill tolka densamma, så skulle i detta fall Konungens Befallningshafvande hänvisa sökanden att vid vederbörlig domstol utföra sin talan. Konungens Befallningshafvande kunde icke lemna handräckning, fastän det är aldeles solklart, att sökanden hade rätt. Är detta rim och reson, mine Herrar? Skulle detta icke leda till en slags civil lynchlagskipning à la Kalifornien? Mine Herrar, jag tror, att klokhet och förnuft bjuda oss att se till att lagen skrives så, att den vid tillämpningen icke kan tolkas så, att orimligheter uppstå.

Jag vill äfven anföra ett annat exempel, hemtadt från den tid jag var landssekreterare i Vesterås län. Det var nemligen i en landsförsamling en kyrkvärd, som hade det felet, att han råkade taga sig något för mycket till bästa och af denna anledning blef afsatt. Han hade emellertid nyckeln till kyrkkistan i sitt förvar, och denna nyckel ville han icke på några vilkor lemna ifrån sig. Vederbörande kyrkostyrelse ingick derföre till Konungens Befallningshafvande med begäran om handräckning för nyckelns utbekommande. Den afsatte kyrkvärden, som hördes, förklarade, att han öfverklagat det beslut, genom hvilket han blifvit afsatt, emedan detta hvilade på olaglig grund, och att han derföre ville behålla nyckeln, tills i saken blifvit slutligen dömdt. Hvad skulle Konungens Befallningshafvande under sådant förhållande göra? Naturligtvis förordna om kyrkokistans uppbrytande genom kronobetjenings försorg. Men enligt den nu föreslagna lagen och Herr Bergs mening hade det icke gått för sig att förordna om kistans uppbrytande, utan hade Konungens Befallningshafvande måst hänvisa kyrkostyrelsen att vid vederbörlig domstol anhängiggöra och utföra sin talan! Det

lärer nemligen icke hjälpa att åberopa sig på landshöfdingeinstruktionen ty enligt den äro, endast i den ordning författningar och särskilda. reglementen närmare utstaka, vederbörande kommunala och kyrkliga myndigheter och tjänstemän skyldiga Konungens Befallningshafvande hörsamhet och lydnad, och det är på goda grunder, som lagen sålunda inskränker Konungens Befallningshafvandes befogenhet. Ett tredje exempel. Det förekommer dagligen en hel mängd omsättningar inom de kommunala myndigheterna; den ene afgår från sin befattning, och den andre tillträder. Den afgående vill icke lemna räkenskaperna och öfriga papper ifrån sig, och den, tillträdande kan dem förutan ingenting göra, och det kommunala maskineriet håller rent af på att afstanna. Hvad säga Herrarne då, om den tillträdande kommer till Konungens Befallningshafvande och begär att få handräckning för att få ut alla dessa böcker och papper? Om det nu icke gifves ett stadgande, som berättigar länsstyrelsen att lemna handräckning, så måste ju Konungens Befallningshafvande hänvisa vederbörande till domstol, och hvilket spektakel det skall blifva, inser lätt hvar och en.

Sedan jag hört Herr Ordföranden i det Särskilda Utskottet uttryckligen förklara, att meningen vore, att i inga andra fall, än de förut i kapitlet särskildt nämnda, Konungens Befallningshafvande skulle ega att bevilja handräckning, tror jag, att det är alldeles nödvändigt att vi taga in den §, jag nämnt, ur gamla lagberedningens förslag. Genom intagande af ett sådant stadgande kan väl befaras, att Konungens Befallningshafvande någon gång skola ingripa i domarembetet, men detta får genom praxis småningom rättas, och efter hand skall en stadgad praxis uppkomma, hvilken hädanefter som hittills skall lända till stor fromma för samhället.

Jag får således anhålla, att § återremitteras i afsigt att få ett tillägg i den syftning jag föreslagit deri infördt; eller hellre, att en ny § intages af det innehåll, jag förut nämnt.

Herr Berg: Jag ber endast att få erinra om hvad jag nyss sade. Jag kan icke frångå min åsigt om det olämpliga deri att genom ett så generelt stadgande, som det den föregående talaren föreslagit, i Konungens Befallningshafvandes och öfverexekutors hand lägga en makt och myndighet, som kan utsträckas, snart sagdt, hur långt som helst. Jag tog mig också friheten att fästa uppmärksamheten derpå, att en utsökningslag icke har att bestämma allt, hvad Konungens Befallningshafvande har att göra. Man skulle lätt kunna utöfver de af den föregående ärade talaren anförda exempel upprepa några flera, der Konungens Befallningshafvande genast behöfva ingripa utan att hans befogenhet dertill finnes i utsökningslagen antydd. Om t. ex. en person kommer till Konungens Befallningshafvande och klagar att man har hos honom föröfvat stöld eller mot honom begått annat brott, må väl Konungens Befallningshafvande vara befogad att ingripa, men icke är det i utsökningslagen han skall hemta ledning för sitt förfarande, och lika litet torde det tillhöra denna lag att meddela bestämmelser för det fall, då någon anmäler att en sak, som blifvit hos annan deponerad, af denne förskingrats. Finnes åter saken kvar hos den, som uppgifvits hafva

*Angående
förslag till
utsökningslag.
(Forts.)*

Angående
förslag till
utsökningslag.
(Forts.)

mottagit den, men denne vägrar att utgifva det deponerade, är förhållandet annorlunda. Till förekommande af sakens förskingring är då Konungens Befallningshafvande, enligt utsökningslagen, befogad att bevilja kvarstad, men är tvist om eganderätten, läser icke Konungens Befallningshafvande vara rätta myndigheten att denna tvist pröfva.

På sätt jag förut nämnt skall jag icke motsätta mig en återremiss af § för att lägga ännu några §§ till denna, enligt Kammarens mening, redan nog långa lag, om jag blott får höra att några verkliga utsökningsmål, hvartill de af Herr Treffenberg uppgifva ej torde kunna hänföras, må hafva blifvit förbigångna. Jag vågar icke bestrida, att ju en rik fantasi kan upptänka några sådana fall, och då har jag icke emot att inrymma äfven dem i lagen, men så länge man blott säger: "är det något annat som begäres, då skall Konungens Befallningshafvande upptaga äfven det", så vill jag icke förorda ett stadgande i sådan syftning och gifva Konungens Befallningshafvande en så vidsträckt myndighet, att han skall kunna göra nästan hvad som helst. Jag anser således för närvarande, att en återremiss icke kan gagna till någonting.

Herr Treffenberg: Detta är första gången, som jag icke igenkänner Herr Berg i det svar, han gifvit. Han har talat om "tillgrepp" och sagt, att det icke är skäl, att Konungens Befallningshafvande får ingripa dömande i brottmål. De exempel, jag framställde, voro icke af brottmåls natur. Jag hade till en granne lemnat min häst till förvar. Han hade således kommit i besittning af min egendom icke genom "tillgrepp", utan på fullt rättsgiltig grund. Han hade den i besittning; och nu vill jag hafva den åter, men då säger grannen — för att tala med Grefve Sparre — "stopp", utan att uppgifva någon giltig grund derför. Det är för detta och dylika fall, jag anser nyttigt, att Konungens Befallningshafvande hade makt att genast lemna handräckning och återställa godset till rätte egaren. Enligt Herr Bergs åsigt, måste deremot den tredskande stämmas till domstol, der han kunde uteblifva det ena rättegångstillfället efter det andra och plikta första gången 2 kronor och sedan viten af 5, 10 kronor etc., men under tiden innehafva och begagna hästen. Otaliga andra, lika enkla fall kunna anföras, då den grymmaste orättvisa skulle uppstå genom att länsstyrelsen vore fränkänd rättigheten att sätta egaren i besittning af sin egendom eller eljest lemna nödig handräckning.

Herr Berg nämnde, att det vore vådligt att tillåta Konungens Befallningshafvande "att göra allt hvad de vilja". Ja, detta vore en synnerligen farlig makt, i synnerhet för Konungens Befallningshafvande sjelfva, och en makt, som jag på det högsta vill undanbedja mig. Men det finnes något, som reglerar detta förhållande, och detta något är hvad man kallar sundt förnuft. Det var denna makt äfven 1734 års lag tillerkände domaren genom bestämmelsen att det tilläts honom att döma efter "landssed, som ej har oskäl med sig". Det behöfdes icke alltid skrifven lag, utan der sådan ej fans, var landssed en giltig rättsgrund. Om detta nu föreliggande lagförslag går igenom, utan att någon bestämmelse göres i det syfte, jag omnämnt, skulle jag dock,

upprigtigt taladt, icke hysa någon fruktan för följderna, ty, mine Herrar, verkligheten är så kraftig, att den tar ut sin rätt, vi må skrifva lagar, huru orimliga som helst. Jag är öfvertygad om, att lagen nog skall komma att tillämpas såsom allt hittills skett, lika visst som att efter antagande af 1734 års lag uti 150 år följts den enligt Herr Bergs mening olagliga praxis, att för fordringsanspråk, som icke varit grundade på skriftliga fordringsbevis, exekution beviljats, då gäldenären underlåtit att sig förklara. Men det vore dock väl att veta, att man hade en skrifven bokstaf att i detta fall åberopa. Jag skall bedja Kammaren att allvarligt öfverväga min begäran om återremiss i sådant syfte. Kammaren vet allt för väl, hvilka män som sutto i lagkomitén och den gamla lagberedningen, och att desse män icke kunde misstänkas för att vilja obehörigen utsträcka de administrativa myndigheternas befogenhet. Och dock framlade de förslag i det syfte, jag nu förordat, ett förslag, som ock står i full öfverensstämmelse med de dråpliga orden i 1 kap. 1 § Utsökningsbalken: "Konungens Befallningshafvande skall alla utsökningsmål med flit och omsorg sköta och ingen rik eller fattig i sin rätt uppehålla, eller hjälplös lemna". Det är, som hörde man här bibeln tala.

*Angående
förslag till
utsökningslag.
(Forts.)*

Herr Berg: Det torde icke vara skäl att längre uppehålla Kammarens tid med diskuterande af förevarande §. Efter den föregående talarens senaste yttrande torde Herrarne hafva klart för sig, hvad frågan gäller. Jag kan icke med samma värme och kraft som han försvara min åsigt, men jag skall likväl bedja att för densamma få andraga några skäl.

Det exempel, talaren anförde, nemligen att en person till en annan lemnat sin egendom i förvar, men denne senare vägrar att utlemna godset, tror jag icke vara i förslaget uteglömdt. I 145 § säges nemligen: "äskar man qvarstad å visst gods, som annan innehafver och hvartill man bättre rätt påstår; har sökanden företett sannolika skäl för sin talan och pröfvar öfverexekutor det fara är att gäldenären understicker eller förstör godset; varde då qvarstad beviljad". Häraf synes alltså, att Konungens Befallningshafvande äiven för det ofvan nämnda fallet är berättigad att lemna handräckning. I en annan §, den 157:de, heter det: "Har man egenmäktigt pantat något till sig eller skilt annan från det han innehar eller eljest sjelf tagit sig rätt; ege öfverexekutor att genast besittningen eller annat förhållande, som rubbadt är, återställa". Äfven häraf torde framgå, att de af talaren omnämnda fall icke äro i lagen uteglömda. Jag har icke det ringaste mot en återremiss, om blott den ärade talaren vill uppgifva några andra närmare bestämda föreskrifter rörande Konungens Befallningshafvandes befogenhet än den generella, han här föreslagit; men vidhåller att det skulle vara förenadt med större våda, än man tror, att åt Konungens Befallningshafvande lemna en så godtycklig myndighet, som den, hvartill nämnda generella bestämmelse kunde föranleda; åtminstone vill jag icke tillstyrka något sådant. Jag har nu icke vidare att anföra, och om Kammaren återmitterar paragrafen, skall jag ej underlåta att efter samtal med min gode vän, den förut nämnde

Angående
förslag till
utsökningslag.
(Forts.)

talaren, söka få honom att närmare förklara hvad han egentligen åsyftar. Då jag emellertid af hvad han hittills anfört icke funnit någon ledning för mitt omdöme i detta fall, måste jag för närvarande yrka bifall till § oförändrad.

Herr Treffenberg: Då ingen efter mig tagit ordet för att förena sig i mitt yrkande om §:ns återförvisande till Utskottet, anhåller jag, att Kammaren behagade under en särskild §, i sammanhang med den förevarande, för sin del besluta följande stadgande: *“vill man i andra fall, än nu sagda äro, söka handräckning hos Konungens Befallningshafvande; ege ock sitt ärende muntligen eller skriftligen föreställa; och der någon öfver det ärende höras skall, förordne Befallningshafvanden, huru det ske må”*.

Öfverläggningen var slutad. Herr vice Talmannen gaf propositioner, enligt de meningar som förekommit, så väl på bifall till Utskottets förslag i oförändradt skick som ock på bifall till samma förslag med det af Herr Treffenberg yrkade tillägg; och fann Herr vice Talmannen svaren hafva utfallit med öfvervägande ja för den förra meningen. Votering begärdes, i anledning hvaraf en så lydande omröstningsproposition uppsattes, justerades och anslogs:

“Den, som godkänner § 160 i Särskilda Utskottets förslag till utsökningslag, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Kammaren godkänt paragrafen med det af Herr Treffenberg föreslagna tillägg.“

Omröstningen företogs och utföll med 67 ja mot 39 nej; hvadan Kammaren beslutit enligt japropositionen.

§§ 161—178 samt *Sjunde, Attonde och Nionde kapitlens öfverskrifter* föredrogos derpå, hvar i den ordning, som förut blifvit beslutad, och godkändes.

§ 179, som dernäst till behandling förekom, hade följande lydelse:

“Vill någon öfverklaga öfverexekutors slutliga utslag, som muntligen eller efter anslag meddelas i mål, hvarom i 2 kap. sägs, eller i fråga om fördelning af köpeskilling för fast egendom, som blifvit af öfverexekutor såld, eller på klagan öfver utmätning, auktion å fast egendom eller förslag till köpeskillings fördelning; ingifve sina besvär till Hofrätten i mål från Norrbottens och Vesterbottens län före

klockan tolf å fyratiofemte dagen, i mål från Jemtlands, Westernorrlands och Gotlands län före klockan tolf å tretionde dagen och i mål från öfriga delar af riket före klockan tolf å tjugonde dagen från den dag, då utslaget muntligen afkunnades eller, om det blifvit efter anslag meddeladt, från den dag, å hvilken utslaget är stäldt.

*Angående
förslag till
utsökningslag.
(Forts.)*

För klagan öfver auktion, som af öfverexekutor hållen är, vare tid, som nu är sagd, räknad från auktionsdagen“.

Efter uppläsning af detta förslag, mot hvilket reservation inom Utskottet afgifvits af Herr *Jöns Pehrsson*, anförde

Herr Bergius: Efter hvad jag inhemtat, har denna paragraf blifvit af Första Kammaren återremitterad till Utskottet, emedan bestämmelserna om tiden för besvärns inlemnande ansågos i viss grad sammanhänga och bero af de nya bestämmelser, afseende lättnad för rättsökande genom medgifvande att med posten få tillsända öfverexekutor handlingar, hvilka möjligen ännu kunna uppå förslag af Utskottet antagas. Af detta skäl, som jag finner fullt befogadt, anholder jag vördsamt om återremiss å den föreslagna paragrafen.

Herr *Jöns Pehrsson*: Sedan jag förnummit att denna paragraf blifvit af Medkammaren återförvisad, instämmer jag uti det yrkande derom, Herr Bergius framställt och uttalar för öfrigt såsom min åsigt, att den beviljade besvärstiden för aflägsnare delar af landet är för kort. Jag skall dock icke nu upptaga tiden med denna sak, utan försöka att inom Utskottet utveckla mina åsigter härutinnan.

Herr *Königsfeldt*: För min del instämmer jag med dem, som yrkat återremiss, och fäster uppmärksamheten på att besvärstiden för mål från Kopparbergs och Vermlands län enligt mitt förmenande bör bestämmas till 30 dagar, liksom den är föreslagen för de norrländska länen och Gotland.

I detta yttrande förenade sig Herrar *Dofsen*, *Sahlström* och *Ekman*.

Härmed var öfverläggningen slutad. Paragrafen blef återförvisad till Utskottet.

§§ 180—192 samt *Tionde kapitlets öfverskrift* och slutligen *hela lagförslagets öfverskrift*.

Godkändes.

Derefter företogs till pröfning och afgörande det af Utskottet i punkten 2 framlagda förslag till *“Förordning om nya Utsökningslagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall“*.

§§ 1—7.

Godkändes.

Angående
förslag till
utsökningslag.
(Forts.)

§ 8 innehöll följande stadgande:

“Efter det nya lagen blifvit gällande, må ej bysättning gäldenär åläggas eller införsel i hans lön beviljas. Ej heller må på grund af förut meddeladt beslut gäldenären i bysättningshåkte hållas. Förut meddelad införsel upphøre, då nya lagen träder i kraft”.

Rörande denna § yttrade

Herr Philipsson: Det är mot sista punkten af denna §, som jag ber få göra en anmärkning. Den lyder: “Förut meddelad införsel upphøre, då nya lagen träder i kraft”. Eljest är det väl en allmän regel att civillag icke eger retroaktiv verkan. Nu är otvifvelaktigt förhållandet, att mången för närvarande har införsel i annans lön. Ackord i konkurser hafva kommit till stånd med vilkor att ackordet skall betalas genom införsel i gäldenärens lön, och äfven i många andra fall har införsel uti en ganska stor utsträckning blifvit medgifven. Att nu på en gång draga ett streck öfver alla dessa lagligen förvärfvade rättigheter synes mig icke välbetänt, hvarföre jag hemställer att sista punkten i denna § må utgå.

Hans Excellens Herr Statsministern Friherre De Geer: Om den sista punkten i denna § skulle uteslutas, så synes mig att samma grund också kunde åberopas för uteslutning af den näst föregående punkten, eller den att gäldenär ej må på grund af förut meddeladt beslut i bysättningshåkte hållas. Ett uteslutande af denna punkt tror jag likväl att ingen skulle vilja tillstyrka, och det synes mig att båda dessa stadganden, som gälla till gäldenärens fördel, böra bibehållas. Jag hemställer om bifall till paragrafen.

Herr Ola Andersson: Jag skall icke tillåta mig att göra något yrkande, men vill endast till protokollet nedlägga min protest deremot, att man genom den tillbakaverkande kraft, man gifvit lagen i detta fall, upphäfver lagligen förvärfvade rättigheter.

Herr Berg: I fall en meddelad införsel verkligen innefattar någon lagstadgad förmånsrätt, skulle äfven jag hysa betänkligheter mot införande i promulgationslagen af anmärkta stadgande. Men införsel medför icke någon ovilkorlig förmånsrätt vid uppkommande tvister om bättre rätt borgenär emellan. 17 kap. Handelsbalken, som handlar om förmånsrätter, innehåller nemligen icke något stadgande, som medger förmånsrätt för fordran, därför införsel beviljats, framför någon annan fordran. Den omständigheten att ett embetsverk åtagit sig att undan för undan utbetala en viss andel af en gäldenärs lön till någon af hans borgenärer grundlägger således icke någon rätt för denne att, åtminstone vid konkurs, ensam få göra sig lönen till godo.

På dessa skäl anser jag mig kunna yrka bifall till §:n.

Herr Philipsson: Jag ber att få fästa uppmärksamheten derå, att det förefinnes en väsentlig skilnad i afseende å bestämmelsen om att en gäldenär, som sitter i bysättningshåkte, icke skall der längre kvarhållas, sedan bysättningsstvänet blifvit afskaffadt, och detta nu ifrågakomma stadgande, som rör tredje mans rätt. Denna rätt grundar sig på 7 kap. 2 § Utsökningsbalken, der det föreskrifves: "Hafver den, som för gäld sökes, ej annat att gälda med än årlig lön, eller viss förläning, gånge ej mer, än hälften deraf, hvarje år i betalning". Det är denna §, som, jemte särskilda sedermera utfärdade författningar, blifvit lagd till grund för de införselbeslut, hvilka hittills blifvit meddelade. Om också i konkurser, vid tvister om bättre rätt borgenärer emellan, införsel icke ansetts böra medföra förmånsrätt, så är dock visst och sant, att i vederbörlig ordning beviljad införsel i flera fall så tillämpats, att en borgenär, som vunnit denna förmån, varit tryggad dervid och fått lyfta det belopp, hvarå han erhållit införseln.

Att nu på en gång upphäfva detta, anser jag, för min del, icke vara riktigt, såsom innefattande en afvikelse från den allmänna principen att en ny lag icke bör medföra retroaktiv verkan å förut, under skyddet af ett rättsinstitut, uppkomna förhållanden.

Herr Bergius: I likhet med hvad en föregående talare yttrat, anser äfven jag, att införsel icke medför någon förmånsrätt, och att en äldre införsel följaktligen icke har bättre rätt än en senare meddelad.

Skulle nu, såsom man här yrkat, sista punkten af denna § utgå, skulle följden blifva den, att, då enligt nya lagen någon införsel icke vidare får beviljas, den som erhållit införsel på grund af Utsökningsbalkens stadgande, skulle komma att få bättre rätt, än han förut egde.

Jag yrkar bifall till den föredragna §:n.

Öfverläggningen var slutad. Efter det propositioner gifvits, i enlighet med de yrkanden som blifvit gjorda, godkände Kammarerna den förevarande paragrafen oförändrad.

§§ 9—18.

Blefvo äfvenledes godkända.

§ 19, som derefter föredrogs, var så lydande:

"Nedannämnda §§ i Konkurslagen den 18 September 1862 erhålla följande förändrade lydelse:

2 §. Borgenär ege ock söka, att gäldenärs egendom afträdas skall i följande fall, nemligen:

1 då gäldenär är för skuld rymd, eller veterligen ur riket faren och anledning är för handen, att han förblifver utrikes för att undgå borgenärs kraf;

2 då verkställighet af utmätning, hvarigenom all gäldenärs kända egendom medtagas skulle, blifvit för annans fordran sökt;

3 då gäldenär, hvilken det varit förelagdt gå sådan ed, som i

*Angående
förslag till
utsökningslag.
(Forts.)*

Angående
förslag till
utsökningslag.
(Forts.)

86 § Utsökningslagen sägs, underlåtit att inom föreskrifven tid edgången fullgöra;

4 då gäldenär svikligen, borgenärer till förfång, afhänder sig eller undanskaffar sina tillgångar.

20 §. Är gäldenär, efter ty i 153 § Utsökningslagen skils, för öfverträdande af reseförbud, insatt i häkte, då offentlig stämning å hans borgenärer utfärdas; varde derutur lösgifven, sedan han bouppteckningen med ed fäst: ställe sig dock till efterrättelse hvad i 19 § sagdt är.

22 §. Begifver sig gäldenär från sitt hemvist utan att hafva iakttagit hvad honom efter 19 och 21 §§ åligger; då må han i häkte hållas till dess han sådant åliggande fullgjort: uteblifver han, då han efter kallelse sig inställa borde; varde genast hemtad: afviker han från det ställe, dit han kallad eller hemtad blifvit, medan hans närvaro der erfordras; varde i häkte förvarad under den tid, som för ändamålet nödig pröfvas. Kostnaden för gäldenärens hållande i häkte drabbe i dessa fall konkursboet.

24 §. Då anledning förekommer att gäldenär i häkte förvara, eller att tredskande gäldenär hemta, efter hvad i 22 § sägs; anmäle det Rättens ombudsman hos Rätten eller domaren, som derom förordnar.

25 §. Sedan uppteckning af gäldenärs bo skett, låte Rätten eller domaren, ändå han jäfvig är, genast kalla gäldenären att å viss dag, sist inom fjorton dagar, bouppteckningens rättighet med ed fästa. Å landet må sådan ed afläggas inför domaren, der ej ting snart infaller.

Är gäldenär häktad eller aflägsat boende; då må Rätten eller domaren tillåta honom att edgången inför närmaste domstol fullgöra.

29 §. Gäldenär vare pliktig gifva borgenärerne, deras gode män eller sysslomän, de underrättelser om konkursboets tillstånd och tillhörigheter, som af dem äskas: tredskas han; ege rätten eller domaren, på framställning af Rättens ombudsman, honom förelägga, att det fullgöra vid äfventyr af häkte.

33 §. Har gäldenärs egendom blifvit afträdd till konkurs, den der ej afslutats genom sådan förlikning, hvarom i 94 § förmäles, vare gäldenär ej pliktig att för fordran, som blifvit i konkursen godkänd, eller kunnat i konkursen bevakas, gå sådan ed, som i 86 § Utsökningslagen sägs, utan så är att borgenären visar skälig anledning, det gäldenären undandöljer tillgång, som honom efter konkursen tillfallit.

126 §. Nu varder under förvaltningens lopp, förr eller senare, uppenbart, att konkursboets tillgångar ej förslå till kostnaderna för boets utredning och konkurssakens behandling; då skall Rättens ombudsman, med företeende af gode männens eller sysslomännens derom afgifna framställning, förhållandet hos Rätten anmäla, och ege Rätten förordna, att vidare behandling af konkurssaken ej eger rum, derest ej inom tretio dagar borgenär eller gäldenären visar, att tillräckliga medel för konkurssakens fortsättning äro att tillgå. Meddelas sådant beslut; medföre dock konkursansökningen i fråga om gäldenärs skyldighet att gå sådan ed, som i 86 § Utsökningslagen sägs, samma verkan, som om saken fortgått.

Finnes ej i boet tillgång till gäldande af kostnaden för den offentliga stämningens kungörande och kallelsebrefs afsändande, njute Rätten eller domaren ersättning af allmänna medel, för hvad till sådant ändamål förskjutet blifvit.“

*Angående
förslag till
utsökningslag
(Forts.)*

Efter uppläsning häraf yttrade

Herr Bergius: I tredje momentet af ifrågavarande 2 paragraf af konkurslagen stadgas: "då gäldenär, hvilken det varit förelagdt att gå sådan ed, som i 86 § Utsökningslagen sägs, underlåtit att inom föreskrifven tid edgången fullgöra", skall han vara skyldig afträda sin egendom till konkurs. Detta stadgande står således i samband med 86 § Utsökningslagen, hvilken blifvit till Utskottet återremitterad, och detta föranleder mig att jemväl å denna punkt begära återremiss.

Derjemte har jag hört, att 126 § blifvit af Första Kammaren återremitterad, och vid sådant förhållande tillåter jag mig hemställa, att så väl 2 § 3 mom. som 126 § måtte varda till Utskottet återremitterade.

Herr Philipsson: Då 153 § i förslaget till Utsökningslagen föredrogs, uttalade jag den åsigt, som jag fortfarande vidhåller, att det vore betänkligt att i lagen införa bestämmelsen om att häkte skall tillämpas såsom en påföljd i civila mål, utan att en skilnad införes mellan detta slags häkte och häkte i brottmål. Jag fullföljer jemväl denna mening i afseende på alla de §§ i konkurslagen, i hvilka enligt den föreslagna nya lydelsen bysättningstvång skall utbytas mot häkte. Åtminstone hade, enligt mitt förmenande, i den nya lagen bort inflyta ett stadgande, sådant som 1868 års Utsökningskomité upptagit i 5 kap. 14 § af dess förslag till utsökningslag, så lydande: "Då någon i häkte föres efter 13 § eller 2 kap. 17 §, må han ej föras eller förvaras tillsammans med den som för brott häktad är, ej heller må något fängsel å honom läggas, der han ej med våld sätter sig upp emot bevakningen. Lag samma vare då någon i utsökningsmål hemtas." Då emellertid min åsigt vid 153 § icke vann understöd, så kan jag naturligtvis icke med detta yttrande åsyfta att vinna någon ändring i den nu föredragna paragrafen, utan vill blott hafva min mening i protokollet antecknad.

Herr Berg: Jag är hufvudsakligen förekommen af Herr Bergius och instämmer i hans yrkande.

I afseende på Herr Philipssons anmärkning ber jag få erinra, att häkte redan förekommer såsom tvångsmedel i konkurs och äfven torde kunna i rättegångsmål såsom vite tillämpas, hvarför det äfven lärer kunna för nu ifrågavarande fall bibehållas.

Öfverläggningen förklarades slutad. I öfverensstämmelse med det yrkande, som Herr Bergius framställt, beslöt Kammaren till Utskottet återförvisa dess förslag till förändrad lydelse af § 2 mom. 3 och §

Angående
förslag till
utsökningslag.
(Forts.)

126 i Konkurslagen, men godkände den förevarande paragrafens innehåll i öfriga delar.

§§ 20—22.

Godkändes.

För § 23 hade Utskottet föreslagit denna lydelse:

”Finner Konungen att i stad, der, efter ty i nya lagen skils, Magistraten eller någon dess ledamot skolat öfvertaga befattningen af öfverexekutor och stadsfogde skolat sättas till utmätningsman, sådan anordning icke lämpligen kan bringas till stånd samtidigt dermed att lagen träder i kraft; då må med anordningens genomförande anstå, efter ty Konungen förordnar; och skall, under den tid anståndet fortfar, Konungens Befallningshafvande i länet vara öfverexekutor jemväl för staden och utmätningsmannens befattning, under enahanda ansvarighet som åligger stadsfogde, utöfvas af Magistraten; dervid följande särskilda bestämmelser skola lända till efterrättelse:

1. Magistrat ege att för visst fall till utmätningsman i sitt ställe sätta annan, som af Konungens Befallningshafvande godkänd är; och gälle i ty fall för Magistrat hvad i 3 § nya lagen för kronofogde stadgas.

2. Det i 7 § nya lagen gifna stadgande gäller ej om förrättning, som af Magistraten sjelf utföres.

3. Hvad 10 § nya lagen innehåller derom, att utmätningsman må af öfverexekutor dömas till mistning af tjensten eller eljest från tjenstens utöfning skiljas, skall ej å Magistrat tillämpas; varder ledamot af Magistrat vid domstol tilltalad, ege domstolen att om hans afhållande från tjensten under tiden förordna, när skäl dertill äro.

4. Skall fast egendom utmätningsvis säljas, varde auktionen förrättad af Magistraten; och skall hvad i 85 och 97 §§ stadgas om skyldighet för utmätningsman att utmätning hos öfverexekutor anmäla och handlingar till honom insända, ej ega tillämpning å Magistrat.“

Efter föredragning af detta förslag, anförde

Herr Lundberg: Ehuru denna § lärer blifva af ringa betydelse eller vinna föga tillämpning, enär i högst få städer eller må hända knappt någon stad ifrågavarande anordning i afseende å öfverexekutor och stadsfogde lämpligen torde kunna bringas till stånd samtidigt dermed, att utsökningslagen träder i kraft, anhåller jag likväl få anmärka, att paragrafens innehåll, enligt min åsigt, alldeles icke öfverensstämmer med riktig uppfattning af magistratens ställning.

Liksom Konungens Befallningshafvande, fastän i 3 kap. 3 § Utsökningsbalken sägs, att ”dröjer Befallningshafvande utan skäl原因

Angående
förslag till
utskömningslag.
(Forts.)

att ställa domen i fullbordan, svare för all skada som deraf tima kan“, icke skolat sjelf verkställa en dom, har det icke ålegat magistraten eller borgmästare och råd sjelfve eller annorledes än genom andre fullgöra utmätning, liksom magistraten icke haft eller eger skyldighet eller ens rättighet att, oakadt åliggande ansvarighet därför, verkställa kronouppbörden, utan sådant bort och bör af underlydande tjensteman förrättas i enlighet med nyare och äldre författningar, såsom dels de före år 1862 utfärdade bevillningsförfordningar, som innehöllo föreskrifter rörande uppörden, hvilken skulle af stadens kronouppbördsman i närvaro af en magistratsperson verkställas, dels och särskildt Kongl. brefvet den 2 Maj 1690, hvarigenom förordnades, att “magistraten skulle åligga igenom deras uppördsmän att låta infordra mantalspenningar“ och att “sammaledes skulle med städernas boskapspenningar blifva förhållet, så att Borgmästare och Råd i städerna förpligtades att tillhålla vederbörande uppördsman icke allenast tidigt medlen att infordra utan ock dem i rättan tid uti landträneriet klarera och betala“; och föres enligt fastställt formulär landträneriets räkning med icke magistraten utan stadskassören eller stadens uppördsman. Uti stadslagen af år 1618 omtalas väl rådmän och kämnärer såsom uppördsmän, men i anmärkning till den år 1730 utgifna upplagan deraf förklaras, att då mera ingen rådmän såsom sådan hade befattning med uppörden, utan den förrättades af stadskassören. Hvad angår utmätning, skulle den enligt stadslagen verkställas alldeles icke af magistraten eller rådmän utan genom dertill särskildt utsedde personer eller stads- eller exekutionsbetjenter. Det har således från uråldrig tid icke och säkerligen aldrig tillhört magistraten att sjelf förrätta utmätning; och skulle väl emot Kongl. förordningen den 30 November 1855 angående godtgörelse för utmätningsförrättningar finnas uppenbart stridande, om borgmästare och råd någonstädes instälde sig till verkställande af utmätning. Det lärer följaktligen vara icke blott oegentligt utan påtagligen origtigt att förklara utmätningsmannabefattning i någon stad kunna eller skola af magistraten utöfvas, liksom väl icke bort inskränkas magistratens rättighet att efter godtfinnande utse underexekutor eller “utmätningsman i sitt ställe“ eller under sig, eller magistraten i afseende å denne åläggas vidsträcktare ansvarighet än magistraten förut haft för sin underexekutors åtgöranden.

I öfverensstämmelse härmed anser jag att, hvad beträffar denna paragrafs särskilda bestämmelser, den första, eller 1 mom., icke borde, såsom föreslagits, innehålla något om Konungens Befallningshafvandes godkännande, särdeles som dylikt väl åtminstone icke rimligen kan påfordras, om ifrågavarande uppdrag lemnades åt en rådmän eller, i likhet med hvad nog nu i rikets större och mindre städer vanligen rörande utmätning förhålles, åt en särskild tjensteman, som under benämning af stadsfogde eller stadsexekutor redan blifvit antagen och uppbär bestämd lön. Uti detta 1 mom. borde derföre liksom uti inledningen till paragrafen vidtagas väsentlig förändring; och hvad angår 2 mom. synes detsamma, såsom grundadt på oriktig förutsättning, böra alldeles utgå. Äfven 3 mom. torde, så till vida som, oakadt

Angående
förslag till
utsökningslag.
(Forts.)

derigenom gjorda undantag från hvad stadgas i 10 paragrafen af utsökningslagen, Konungens Befallningshafvande på grund deraf skulle ega utöfva någon domaremyndighet, i afseende å magistrat böra desto hellre ogillas, som sådant, utom den större tillämpligheten härå af de skäl jag förut anfört mot godkännande af nämnda paragraf, väl måste vara oförenligt med magistratspersonernas egenskap af domare, till följd hvaraf magistraten i fråga om ansvar för hvarje embetsförbrytelse jemväl beträffande exekutionsåtgärder lyder under öfverrätt.

Om något ändamål kunnat vinnas med denna paragrafs återremitterande till Utskottet, skulle jag derom anhållit, men då den redan af Första Kammaren bifallits, och jag, såsom jag vid början af mitt anförande nämnde, anser den i tillämpningen blifva af ringa betydelse, afstår jag från framställande af något yrkande efter att, på sätt nu skett, hafva uttalat min åsigt i frågan.

Vidare yttrades ej. Kammaren godkände paragrafen.

Förordningsförslagets öfverskrift blef äfven godkänd.

Slutligen föredrogs *punkten 3*, deruti Utskottet hemställt:

att Kongl. Maj:ts förslag till *Förordning angående stämmingsmän* måtte af Riksdagen godkännas.

Berörda nådiga förslag var så lydande:

“*Förordning angående stämmingsmän.*

1 §.

Å landet förordne Häradsrätt och i stad Rådstufvurätt vissa män att, då de derom anlitas, delgifva stämningar och domstolars beslut, så ock verkställa delgifning, som i utsökningsmål förekommer. Dessa stämmingsmän gånge inför Rätten ed, att de redligen och utan försumlighet skola de delgifningsärenden uträtta, som dem uppdragna varda.

2 §.

Kronofogde, stadsfogde, länsman eller nämndeman vare och stämmingsman utan särskildt förordnande, om han det sig åtager.

3 §.

Intyg af två stämmingsmän, emot hvilka ej förekommer jäf, som i Rättegångsbalken om vittnen sägs, gälle såsom fullt bevis, att delgifningen blifvit så verkställd, som intyget innehåller.

Denna förordning träder i kraft den 1 Januari 1879.“

I anledning af Utskottets ifrågavarande hemställan, yttrade

*Angående
förslag till
utskökningslag.
(Forts.)*

Herr Jöns Pehrsson: Inom Utskottet var jag icke med om detta lagförslag, åtminstone icke i det skick det nu föreligger. Efter de upplysningar jag inom Utskottet inhemtade anser jag det nemligen icke komma att leda till något egentligt resultat. Skulle det nemligen blifva så, att domaren skulle ega att ålägga hvem han behagar att vara stämningssman, tror jag att man på intet vilkor borde antaga ett sådant förslag. Inom Utskottet försäkrade man emellertid, att något sådant icke vore meningen, utan att det skulle vara beroende på hvars och ens fria vilja att åtaga sig en sådan befattning eller icke, men jag tror icke att det då kommer att blifva någon som vill åtaga sig det; och då författningen sålunda icke kommer att leda till det afsedda ändamålet och icke har något samband med de öfriga förslag Utskottet framlagt, utan är fristående för sig, anser jag det vara bäst att nu afslå denna lagen.

Jag har icke i Utskottet reserverat mig mot förslaget, emedan jag icke anser hela saken vara så synnerligen vigtig; men jag har ansett mig här böra uttala min åsigt i frågan. Det enda, man med detta förslag vill vinna, vore att dessa stämningssmän skulle ega laga vitsord, så att en svarandepart då icke längre skulle kunna komma med den invändningen, att han icke fått del af en lagsökning eller en stämning; men jag tror att samma ändamål kan vinnas äfven genom andra trovärdiga personer, som betjena allmänheten. Jag framställde äfven inom Utskottet det förslaget, att ifrågavarande uppdrag kunde öfverlemnas åt fjerdingssmännen; och den tanken vill jag nu äfven framställa för Kammarerna, om den skulle anses förtjena något afseende.

Jag yrkar emellertid afslag å den nu föredragna punkten.

Herr Bergius: I motsats till den föregående talaren anser jag denna förordning vara af stor vigt. Med anledning deraf att flere af Kammarernas ledamöter enskildt yttrat tvifvelsmål huru förordningen bör tolkas, tillåter jag mig nämna, att meningen icke är att man skall vara tvungen att för stämningars delgifvande anlita dessa stämningssmän, utan endast att, om de anlitas, de hafva det vitsord, som omförmäles i 3 §, der det stadgas, att "intyg af två stämningssmän, emot hvilka ej förekommer jäf, som i Rättegångsbalken om vittnen sägs, gälla såsom fullt bevis, att delgifningen blifvit så verkställd, som intyget innehåller". För några år tillbaka, då lagsökningssmålen antal var betydligt, var det högst vanligt att den, som lagsöktes, underlät att förklara sig, men i stället besvärade sig i hofrätt, der han helt enkelt förnekade att hafva fått del af lagsökningen, oaktadt den verkligen blifvit honom delgifven. Detta hade till följd att hofrätten i allmänhet antingen förklarade målet tvistigt eller återförvisade det till Konungens Befallningshafvande. Man lyckades sålunda att draga ut på tiden med afgörande af de mest klara fordringsanspråk. Till förekommande af dylika olägenheter för fordringsägare anser jag denna förordning med allt skäl böra antagas. Något hinder lär ej heller i min tanke

Angående
förslag till
utsökningslag.
(Forts.)

möta för att få personer att åtaga sig dessa befattningar. Jag yrkar bifall till Utskottets förslag.

Herr Berg: Jag är helt och hållet förekomen af den föregående talaren. Jag kunde således helt enkelt instämma med honom, men jag vill dock ännu en gång betona olägenheterna af att vi sakna en sådan lag, som den hvilken här blifvit föreslagen. Såsom bekant, fordras vid många tillfällen enligt gällande lag att man skall ingifva bevis att stämning eller lagsökning blifvit delgifven. Någon annan utväg härför finnes icke, än att man tager intyg af två personer att delgifningen egt rum, och, då någon invändning icke göres deremot, godkännes detta intyg. Men när målet sedan kommer till högre rätt, inträffar ej sällan att den stämde eller lagsökte nekar att han fått del af stämningen eller lagsökningen, och de två personernas intyg blir utan betydelse, såsom icke med ed styrkt. Hofrätten utställer då målet till kommunikation, och för att den, som ifrån början anhängiggjort målet, skall få sin talan pröfvad, måste han låta anställa vittnesförhör med de två personer, som intygat delgifningen, och först sedan denna på sådant sätt blifvit styrkt, kan öfverrätten ingå i pröfning af saken. All denna tidsutdrägt skulle kunna undvikas, om det finnes personer, hvilkas vitsord vore att anse såsom fullt bevis, derest icke motsatsen ådagalades, och då detta kan ernås genom antagandet af föreliggande förslag, hvilket för öfrigt icke är något påfund af nya lagberedningen utan redan af föregående lagkomitéer blifvit framlagdt, får jag yrka bifall till detsamma.

Herr Jöns Pehrsson: Jag skall visst icke hålla strängt på mitt yrkande om afslag å denna förordning, men jag vill ännu en gång fästa uppmärksamheten uppå, att det torde blifva rätt svårt att finna några personer, som på frivillighetens väg komma att åtaga sig ifrågavarande befattning. Det, som med förslaget egentligen åsyftas, vinnes således icke, och jag skulle gerna se, om det kunde uppnås på något annat sätt. Då jag emellertid icke kan inse, huru detta skall låta sig göra, så vill jag, som sagdt, icke hålla strängt på mitt yrkande.

Öfverläggningen var slutad. Efter det propositioner gifvits så väl på bifall som afslag, biföll Kammaren Utskottets hemställan.

§ 2.

Till bordläggning anmäldes:

Stats-Utskottets utlåtande N:o 64, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående beviljande af ett låneunderstöd för sänkning af sjöarne Hjelmaren och Qvismaren; samt

Lag-Utskottets utlåtande N:o 32, i anledning af väckt förslag om ändring i 32 § af Kongl. förordningen om landsting den 21 Mars 1862.

Dessa ärenden skulle uppföras främst å föredragningslistan för nästa sammanträde.

§ 3.

På framställning af Herr vice Talmannen beslöts, att Bevillnings-Utskottets memorial N:is 11 och 12, innehållande förslag till voteringspropositioner rörande åtskilliga frågor, deruti Kamrarne fattat stridiga beslut, skulle i Kammarens nästa sammanträde till behandling förekomma framför de öfriga ännu oafgjorda ärenden, som redan blifvit två gånger bordlagda.

§ 4.

Herr *Hans Larsson* i Flästa erhöll, på derom anmäld begäran, ledighet från riksdagsgöromålen under 14 dagar från och med denna dag, i anledning af sjukdomsfall inom hans familj.

Kammarens ledamöter åtskildes kl. $\frac{1}{4}$ 11 e. m.

In fidem
Gustaf Westdahl.